

Maatwerk *Basics*

Handleiding

pdf

Handleiding bij Maatwerk Basics 15+

Voor de leider

15 thema's voor jongeren-Bijbelstudie, catechese of clubwerk

© IBB 2010 – Amerongen

Auteur: Marleen Ockels

De geciteerde Bijbeltekst in deze uitgave is, tenzij anders vermeld, ontleend aan de NBV.
© Nederlands Bijbelgenootschap 2004.

- Bij deze pdf horen de deelnemersboekjes 'Basics' van de serie Maatwerk'.
- Door deze pdf van de handleiding aan te schaffen verleent de IBB u toestemming om deze eenmalig uit te printen voor het gebruik bij de deelnemersboeken 'Basics'.
- De bijlagen uit deze handleiding mogen voor gekopieerd worden voor het gebruik in de groep.

© IBB
Postbus 91
3958 ZV Amerongen
Tel. 0343-461753
Internet: www.ibb.nu

Inleiding

Beste jeugdleider, jeugdouderling, catecheet of jij die, op wat voor manier dan ook, actief bent in christelijk jeugdwerk,

Jeugdleiders zijn vaak bevlogen mensen. Ze vinden het heerlijk met jongeren op te trekken en ze te prikkelen om na te denken over hun leven, over God, over de toekomst en over hun medemensen. Jongeren zijn volop in ontwikkeling, zijn kritisch en vaak erg eerlijk. Jongeren zijn op een leeftijd waarop hele belangrijke keuzes worden gemaakt en meningen gevormd worden. Ze leren snel. Een mooiere groep om mee te werken is haast niet denkbaar. De andere kant is dat het werken met jongeren je bakken energie kost. Met half werk kun je immers niet aankomen. De inhoud van je programma moet zoden aan de dijk zetten en ook nog boeiend zijn. En zelf heb je waarschijnlijk ook ideeën over wat je door zou willen geven aan jongeren in de periode dat ze opgroeien van tieners tot volwassenen. Om voor deze groep iedere week of iedere 14 dagen weer een programma uit je mouw te schudden is een hele klus.

Een aantal jaren terug was het mijn droom om 'mijn jongeren' op een toffe manier goed onderwijs te geven. Om niet fragmentarisch met ze bezig te zijn, maar om de jongeren op een Bijbelse manier te leren denken, om ze mee te nemen naar wat God bezig is te doen in onze wereld, om ze inzicht te geven in wat de Bijbel biedt, en om ze tegelijkertijd allerlei praktische handreikingen te geven. Samen met anderen wordt er hard gewerkt om aan die droom vorm te geven. In totaal verschijnen 6 deeltjes. De eerste 3 delen zijn qua niveau gericht op de leeftijd van 12-15 jaar, de overige op de leeftijd van 15-18 jaar. Ze behandelen allerlei thema's die jongeren tegenkomen op school, thuis, in de kerk, en in hun vrije tijd. Thema's die het verdienen om er samen in te duiken.

Wat deze serie uniek maakt

- * Verweven met al de onderwerpen komt de rode draad van Gods heilsgeschiedenis aan bod: vanaf de schepping tot de doorstart naar de nieuwe hemel en de nieuwe aarde.
- * De boekjes bieden inzicht in hoe de Bijbel in elkaar zit en waar de diverse bijbelboeken globaal over gaan.
- * Per thema is er een 'tekst om in je hart te bergen', of beter nog 'to learn by heart' - een tekst om uit het hoofd leren.
- * Ieder onderwerp heeft een persoonlijke verwerking.

Hoofd, hart én handen komen dus aan de orde!

In deze handleiding vind je in het eerste gedeelte algemene tips voor het werken met jongeren.

Vervolgens vind je per thema

- de leerdoelen
- programma- en spelsuggesties om het onderwerp in te leiden of inkoppertjes te maken
- punten die extra aandacht verdienen.
- extra's om uit te printen.

Ik wens je veel plezier en Gods zegen bij het gebruik.

Marleen Ockels

Inhoudsopgave

Tips & tricks

Orde

Feel @home

Never walk alone

Inhoud

	Thema	Onderwerp	Bijbel		Blz
1	De Bijbel een wonderlijk boek	Over de Bijbel	Canon		8
2	Occultisme	Koning Saul	1 Samuël 28		14
3	Een kanjer voor God	Koning David	1,2 Koningen		17
4	Droomwens	Koning Salomo	1,2 Kronieken		20
5	Over ziekte en tegenslag	Waarom? Waartoe!	Job		24
6	Multiculti	Is er plaats?	Ruth	Evt. Kerst	30
7	Grip op je dip	Bidden en danken	Filippenzen		33
8	Waarom Jezus	Het goede nieuws	Rom. 1-3	Pasen	38
9	Een nieuwe identiteit	Van rups tot vlinder	Rom. 4-8	Pinksteren	42
10	Kom ervoor uit	Je ja-woord geven	Uit Rom. 6 en 10		45
11	Plan A	Israël	Romeinen 9-11		48
12	Handen uit de mouwen	Praktisch	Romeinen 12-16		53
13	Love is in the air	Seks – Gods idee	Hooglied		57
14	Wie ben je, wat wil je, wat kun je?	Jouw toekomst!			65
15	Een beter milieu begint bij jezelf	Milieu			70

Orde???

De hele week ben je al druk geweest. Je werk vraagt 100% inzet, thuis heb je zorgen en zorgjes, in de kerk hebben ze je ook nodig en nu is het alweer vrijdag en moet de club draaien.

Als het meezit heb je een brave groep, maar dat is zeldzaam. Meestal ervaart de jeugd zo'n clubavond als 'voor hen'. Ze willen gezelligheid en een beetje keet. 'Want keet is leuk.'

Aan jou de eer om hier de orde te houden!

Niet iedereen is een natuurtalent in het houden van gezellige orde, en het is vaak een zoektocht hoe je de sfeer zo houdt dat er op een gezellige manier goed geluisterd kan worden naar elkaar.

Een paar tips:

- ✓ Zoek van tevoren een moment rust om bij jezelf en God te komen. Bedenk dat jij een middel bent waardoor God tot zijn doel kan komen met de jongeren. Wees je daar van bewust. Het is Gods werk. Door de Heilige Geest zal God je toerusten voor je taak. Stel je daarvoor open en bid ervoor!
- ✓ Probeer iedereen persoonlijk welkom te heten 'People don't care how much you know until they know how much you care'. Een uitspraak van Theodore Roosevelt om aan te duiden dat iedereen graag persoonlijk gezien wil worden. Als je iedereen even gegroet hebt, in de ogen gekeken en even gevraagd hebt: 'hoe is het met je?' dan is het verdere contact die avond veel gemakkelijker. Op de één of andere manier houd je dan een lijntje met iedereen in de groep.
- ✓ Maak samen een paar vuistregels. Formuleer ze *positief!* Maak er een affiche van en hang die op tijdens de clubavonden.
Bijvoorbeeld: Als iemand aan het woord is, luisteren we en laten we die persoon uitspreken.
Of: We hebben respect voor elkaars mening.
Daar kun je vervolgens elkaar op aanspreken! Handhaaf die regels!
- ✓ Waak ervoor om niet de controlerende schoolmeester of juf uit te gaan hangen. Die methode spreekt ze niet aan. Grijp in vóórdát je boos bent. Spreek duidelijk uit waar je hinder van hebt zonder in een verwijtende sfeer te komen: "Ik snap dat jouw onderwerp ook belangrijk is, maar..."
Als er echt niet naar elkaar geluisterd wordt, spreek de jongeren er dan op aan dat het zo geen zin heeft om een gesprek te hebben. Een clubavond is geen verplichting "Ben je hier, dan verwachten we dat je meedoet."
Ga zeker niet harder praten of schreeuwen, zet niemand voor schut en zeg geen dingen waar je spijt van krijgt.

Is iemand herhaaldelijk een stoorzender, probeer dan onder 4 ogen duidelijk te maken wat je nodig hebt voor een gezellige avond voor iedereen. Lukt dat niet, dan is het beter zo iemand te schorsen voor een bepaalde tijd. Kom er in een persoonlijk gesprek op terug.
- ✓ Heb je zo'n belhamel, ga dan ook eens met de ouders praten. Zij kennen vaak de 'gebruiksaanwijzing'.
- ✓ Kom je er niet uit, modder dan niet verder. Zoek iemand op die jou kan coachen (iemand uit het onderwijs bijvoorbeeld.).

Troost:

Jongeren kunnen gek doen en luisteren tegelijk! Terwijl jij denkt dat ze alleen maar druk met zichzelf waren, blijken ze toch een hoop opgestoken te hebben.

Feel @home

Je thuis voelen is prettig voor iedereen en een belangrijke voorwaarde om zaken van de hemelse Vader over te brengen.

- ✓ Welkom!
Zorg dat je ruimte in orde is vóór iedereen komt. Genoeg zitplaatsen, gezellige verlichting, een spelletje dat klaar staat. Een muziekje bij binnenkomst zorgt meteen voor een ontspannen sfeer.
- ✓ Zingen & muziek
Samen zingen zet de neuzen dezelfde kant op. Het helpt om de dagelijkse dingen even los te laten. En het kan je onderwerp alvast introduceren
Jongeren hebben ook vaak hun favoriete 'song'. Laat ze maar vertellen waarom ze een bepaald lied mooi vinden.
Als er in je groep geen goede begeleiding te vinden is, zou je iemand kunnen zoeken die je van dienst wil zijn. Een enkele gitaar doet wonderen.
- ✓ Mmmm.... iets lekkers
Zorg dat er wat lekkers is. Jongeren kunnen daar op toerbeurt ook zelf voor zorgen!
- ✓ Relax-time
Heel belangrijk! Zorg dat er altijd tijd voor is om samen te chillen. Jongeren hebben enorm veel met elkaar te delen. Chips en frisdrank mogen niet ontbreken!
Zó elkaar ontmoeten – daar kan Hyves niet tegenop.

“Never walk alone”

Misschien ben je een reuzehandige-slimme-8-potige-doe-het-zelver. Maar zelfs als je dat bent, is het knap vermoeiend alles zelf te doen. Daarom de volgende tips.

- ✓ Probeer een club of catechese altijd met zijn tweeën te draaien. Als de één de leiding heeft kan de ander de orde wat bewaken of kijken hoe iedereen er bij zit. Twee zien altijd meer dan één. Helemaal mooi is het als de leiding bestaat uit een man en een vrouw.
- ✓ Je jongeren
De club is een dikke klus, maar vergeet niet om je jongeren te benutten.
Ze vinden het leuk om te helpen en een heleboel kunnen ze heel goed, zo niet beter dan jij.
Vooral als het gaat om techniek zijn jongens overal voor te porren.
En de meiden vinden het ook nog altijd leuk om ‘gastvrouw’ te zijn.
Jongeren kunnen zelf ook heel goed discussievragen bedenken of op zoek gaan naar Bijbelse antwoorden. Bekijk of er in je groep jongelui zijn die dat leuk vinden en coach ze in het doen van Bijbelstudie. Dit is voor hen leerzaam en de groep reageert vaak heel goed!
- ✓ Bidders
Jij kunt de voorbereiding doen en zorgen dat alles goed georganiseerd is, maar het werk in de harten is niet te regelen. Vraag een paar mensen of ze stevast willen bidden voor de club/groep. Informeer ze als je verwacht dat een avond moeilijk zal zijn. En vertel hen ook de zegeningen!
- ✓ Expert
Soms heb je een onderwerp dat je boven je pet gaat, maar dat je toch wel graag zou behandelen. Ga dan op zoek naar iemand die simpelweg meer weet over een bepaald onderwerp dan jij. Zo iemand vindt het vaak leuk om iets door te kunnen geven aan jongeren. De jongeren vinden het op hun beurt leuk om een ‘expert’ te horen. En jij hebt het even makkelijker en kunt rustig de gesprekken bijsturen.
Maak wel goede afspraken over hoe je zo’n avond indeelt.
- ✓ God doet het werk...
Soms is het zwaar ploegen in het jeugdwerk. Bloed, zweet en tranen.
Paulus zegt: je hebt iemand die plant, iemand die begiet. Maar God moet de groei geven.
God belooft dat zijn woorden nooit terugkeren zonder effect te hebben gehad op mensenlevens. Houd je daaraan vast.

Zoals regen of sneeuw neerdaalt uit de hemel en daarheen niet terugkeert
zonder eerst de aarde te doordrenken, haar te bevruchten en te laten gedijen,
zodat er zaad is om te zaaien en brood om te eten—
zo geldt dit ook voor het woord dat voortkomt uit mijn mond:
het keert niet vruchteloos naar mij terug,
niet zonder eerst te doen wat ik wil en te volbrengen wat ik gebied.

Jesaja 55:10,11

Succes!

1. De Bijbel, een wonderlijk boek!

Over de Bijbel

Onderwerp:	De Bijbel, een bijzonder boek
Bijbelboek:	Niet van toepassing.
Rode draad:	Niet van toepassing.
Doel:	Laten ontdekken: God is in de Bijbel, Hij is "de Man in het Boek" en spreekt er doorheen Beter beeld en idee krijgen over het ontstaan van de Bijbel.

Leg van tevoren wat verschillende Bijbelvertalingen klaar. Zo mogelijk een oude Statenvertaling of Bijbels in verschillende talen. Er wordt vast al in gesnuffeld nog voor het programma begint.

1. Welkom/opening

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen
Lied zingen/bidden

2. Introductie – in bijlage 1 vind je een invulvel.

Laat iedereen dat persoonlijk of in koppels van 2 invullen.

3. Neem de studie door vanuit het boekje.

4. Tekstkaartjes uitdelen.

In bijlage 2 vind je de pagina met de 'Tekst om in je hart te bergen'. Leg uit dat het erg handig is in je leven als je Bijbelteksten uit je hoofd kent. In het Engels zeg je dan: to learn by heart'. Door Bijbelteksten uit je hoofd te leren komt het een laagje dieper te zitten dan alleen de hersenen.

5. Afsluiting:

Bespreek of er jongeren zijn die de uitdaging aandurven om een afspraak te maken om de komende weken iedere dag uit de Bijbel te lezen. Je kunt hen het kaartje met tips meegeven (zie bijlage 4) om bijvoorbeeld in hun Bijbel te leggen.

Tip 1

Misschien heb jij als jeugdleider zelf een verhaal over hoe God tot je sprak door de Bijbel. Of je kent iemand die dat duidelijk heeft meegemaakt. Probeer zo'n getuigenis in te passen in het programma. Een persoonlijk getuigenis is vaak indrukwekkend.

In bijlage 2 zijn ook 2 verkorte getuigenissen te vinden van mensen tot wie God door de Bijbel sprak.

Bij de vraag *Wat zou je helpen om (vaker) de Bijbel te lezen?* Is het handig een aantal dagboekjes voor tieners bij de hand te hebben.

Om op te letten:

Er zullen ongetwijfeld lastige vragen zijn rondom het gezag en de juistheid van de Bijbel. Neem de vragen serieus en ga ze niet uit de weg.

Weet je het antwoord niet, beloof er dan op terug te komen.

Iemand overtuigen moet je niet willen, maar er zijn wel heel redelijke argumenten aan te voeren. Hier volgen er een aantal:

- Uitkomst van profetieën

Daniël profeteerde in ongeveer 538 voor Christus (Daniel 9:24-27) dat de Christus zou komen als de Beloofde Redder en Koning, 483 jaar nadat de Perzische koning de Joden toestemming had gegeven om Jeruzalem, dat een ruïne was geworden, te herbouwen. Dit werd honderden jaren later duidelijk en onmiskenbaar vervuld. Er zijn expliciete profetieën die gaan over speciale naties en steden, die in de loop der tijden allemaal letterlijk vervuld werden.

Meer dan 300 profetieën werden vervuld door Christus Zelf bij zijn eerste komst. Andere profetieën betreffen de verspreiding van het evangelie, maar ook diverse valse religies en nog meer zaken.

- **Archeologische vondsten en historische nauwkeurigheid.** De Bijbel overtreft hierin vele malen de geschreven verslagen van Egypte, Assyrië en andere vroegere naties. In de laatste honderd jaar is de juistheid van Bijbelse gegevens ontelbaar vaak bevestigd door archeologische vondsten. Dr. Nelson Glueck, waarschijnlijk de grootste autoriteit van onze tijd op het gebied van Israëliëse archeologie, zei eens: *"Nooit was enige archeologische vondst tegenstrijdig met enige Bijbelreferentie. Daarentegen is er een score aan archeologische vondsten die helder bevestigen of zeer gedetailleerd overeenkomen met historische vermeldingen in de Bijbel. En ook andersom kan men stellen, dat als men een juiste evaluatie van een Bijbelse beschrijving nam, dit vaak leidde tot verbazingwekkende ontdekkingen."*

- **Het feit dat de schrijvers ervoor wilden sterven.** Op één na werden zelfs alle schrijvers van het Nieuwe Testament geëxecuteerd omdat zij hun getuigenissen uitdroegen en verdedigden (Johannes bleef gespaard maar werd door de Romeinse Keizer Titus verbannen).

- **Veel van de principes van de moderne wetenschap zijn al in de Bijbel vermeld** lang voordat wetenschappers ze proefondervindelijk zouden vaststellen. Een leuk en leesbaar boek hierover is *Moderne wetenschap in de Bijbel* door Drs. Ben Hobrink. Het boek laat zien dat Oud Testamentische regels omtrent hygiëne en voeding hun tijd ver vooruit waren. Het laat zien dat de Ark van Noach de perfecte maten had voor het doorstaan van de zondvloed. En bijvoorbeeld het nut van het sabbatsjaar voor de opbrengsten in landbouw.

- **De eenheid wat betreft de inhoud.** Als meer dan 40 heel verschillende schrijvers over een tijdsperiode van meer dan 1500 jaar schrijven, en de boodschap is van de eerste tot de laatste bladzijde hetzelfde, is dat heel bijzonder!

- **Er zijn eigenlijk nooit echte fouten gevonden in de Bijbel.** Natuurlijk heeft men wel dingen gevonden die niet 1-2-3 te verklaren zijn, maar als het er op aan komt, kan men toch wel weer verklaringen vinden voor die problemen.

Vervolgens kun je al die argumenten bij elkaar vegen en wegen! Voor hoeveel procent vind je de Bijbel betrouwbaar?

En bekijk dan ook eens een ander oud historisch boek!

Nodig:

Onderdeel 2 - gespreksvragen

* Print bijlage 1 uit

Onderdeel 3 - tekstkaartjes

* De tekstkaartjes zijn uit te printen middels bijlage 3

Onderdeel 4 - tips

* Print de tips (bijlage 5) dubbelzijdig uit op 120 grams papier en lamineer de kaartjes.

Bijlage 1

Lees jij wel eens zelf uit de Bijbel?

.....

Wat houdt je tegen om de Bijbel te lezen?

.....

Wat motiveert je om de Bijbel te lezen?

.....

Hoe lees je de Bijbel?

* Waar begin je?

* Hoeveel lees je?

Hoe vind je het om er zelf mee bezig te zijn?

.....

Wat zou je helpen om (vaker) de Bijbel te lezen?

.....

Bijlage 2 – getuigenissen

Familie Donner

In een krant stond onlangs het levensverhaal van Bob Presser (1929-2009), een joodse man met een verstandelijke handicap. Hij was bijna elf toen de oorlog begon. Aanvankelijk zat hij ondergedoken bij familie, maar in 1943 kwam hij bij de gereformeerde familie Don terecht in Vlaardingen. De familie Don behoorde tot één van de zeventien Vlaardingse families die samen vijftig joden hebben gered. Ze hielpen Joden aan onderduikadressen, boden onderdak aan Amerikaanse vliegers en hadden zelf twee joodse jongens in huis.

Gerrit Don, de vader van het gezin van vijf kinderen, aarzelde eerst toen hem gevraagd werd om Bob in huis te nemen. Maar thuis, bij het lezen van de Bijbel na de maaltijd, ging hij overstag. Ze lazen uit Psalm 41: *'Welzalig hij die acht slaat op de geringe, ten dage des onheils zal de Here hem uitkomst geven; de Here zal hem behoeden en hem in het leven behouden; hij zal geprezen worden op aarde; aan de lust van zijn vijanden geeft Gij hem niet prijs.'*

Voor de familie Donner was dit een teken uit de hemel. Ze namen Bob op in huis. Hij bleef er wonen tot het echtpaar Don te oud werd om Bob te verzorgen. Toen was de oorlog al heel lang voorbij.

Getuigenis van een vluchteling

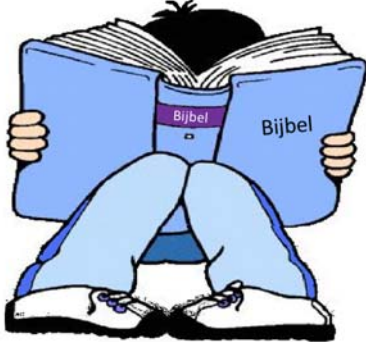
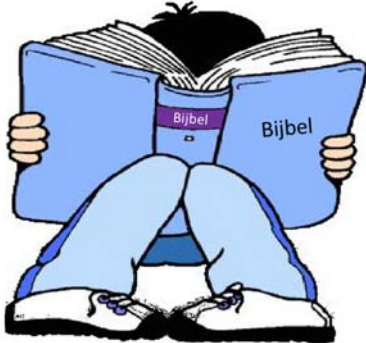
A. is in augustus 2008 naar Nederland gekomen. Hij is geboren in Irak en heeft altijd in Bagdad gewoond. Hij is geboren in een Sjïtisch moslimgezin, maar hij kwam ook regelmatig in contact met christenen in Irak. Door het lezen van de Bijbel leerde hij dat 'Christus gekomen is om te redden!' En dit evangelie mocht hij daar al aannemen in zijn hart en leven. Hij was echter een gelovige in het geheim. Hij kon het niet openlijk delen en hij kon ook geen deel uit maken van een christelijke gemeenschap! Zijn broers kwamen er wel achter en verstoten hem.

Waardoor kwam je tot geloof?

'Als jongere had ik verschillende christelijke (katholieke) vrienden. Ik leerde zoals alle moslims: 'Christenen zijn onreine mensen'. Wat ik bij hen thuis zag was echter heel anders dan ik was gewend. De moeder en de zusjes kwamen gewoon bij ons zitten. Ze maakten deel uit van de familie. Ik zag hun feesten, ze waren mooier dan bij 'ons'. Er was meer liefde en acceptatie. Bij 'ons' liepen feesten meestal uit op ruzies. En een vrouw kan gedood worden als ze zich zonder hoofddoek aan een man laat zien, zelfs als dat in ons eigen huis was. Ook een Amerikaanse soldaat speelde een belangrijke rol. Zijn vader was een moslim, zijn moeder een christen. Hij wilde eerst kiezen voor Islam, maar door zijn verblijf in Irak nam hij daar juist afstand van. **Toen kreeg ik een Bijbel van een vriend. En door het lezen van Gods Woord kwam ik tot geloof.** In dit proces speelden ook een aantal dromen een rol. De mooiste was toen ik voor het eerst het einde van Matteüs had gelezen. Het gedeelte over de opstanding. Het raakte mij heel erg, ik kreeg kippenvel en moest huilen. Toen viel ik in slaap en kreeg een droom van Jezus Christus.'

Bijlage 3

<p>In het begin was het Woord, het Woord was bij God en het Woord was God.</p> <p><i>Johannes 1:1</i></p>	<p>In het begin was het Woord, het Woord was bij God en het Woord was God.</p> <p><i>Johannes 1:1</i></p>
<p>In het begin was het Woord, het Woord was bij God en het Woord was God.</p> <p><i>Johannes 1:1</i></p>	<p>In het begin was het Woord, het Woord was bij God en het Woord was God.</p> <p><i>Johannes 1:1</i></p>
<p>In het begin was het Woord, het Woord was bij God en het Woord was God.</p> <p><i>Johannes 1:1</i></p>	<p>In het begin was het Woord, het Woord was bij God en het Woord was God.</p> <p><i>Johannes 1:1</i></p>
<p>In het begin was het Woord, het Woord was bij God en het Woord was God.</p> <p><i>Johannes 1:1</i></p>	<p>In het begin was het Woord, het Woord was bij God en het Woord was God.</p> <p><i>Johannes 1:1</i></p>
<p>In het begin was het Woord, het Woord was bij God en het Woord was God.</p> <p><i>Johannes 1:1</i></p>	<p>In het begin was het Woord, het Woord was bij God en het Woord was God.</p> <p><i>Johannes 1:1</i></p>

<p style="text-align: center;">*</p> <p>Zoek een rustig plekje en een goed moment. Zet je mobieltje ff uit. Dat geldt natuurlijk ook voor andere (digitale) aandachtstrekkers. Deze tijd is exclusief voor jou en God</p> <p style="text-align: center;">*</p> <p>Kies een Bijbelvertaling die je prettig vind. Een leesrooster of dagboekje kunnen je helpen om regelmaat te vinden.</p> <p style="text-align: center;">*</p> <p>Bid voordat je gaat lezen of God je helpt om te begrijpen wat je leest.</p> <p style="text-align: center;">*</p> <p>Denk na over wat je gelezen hebt. Wat leer ik ervan?</p> <p style="text-align: center;">*</p> <p>Schrijf op wat je ontdekt. Dan houd je het beter vast.</p> <p style="text-align: center;">*</p> <p>Stroop je mouwen op. Het gaat erom dat je gaat doen wat je geleerd hebt.</p>	<p style="text-align: center;">Tips voor jouw tijd met God</p> <p>A cartoon illustration of a person with dark hair, wearing a blue long-sleeved shirt and light blue pants, sitting on the floor with their legs tucked under them. They are holding an open blue Bible with both hands. The word 'Bijbel' is written on the spine and the covers of the Bible.</p>
<p style="text-align: center;">*</p> <p>Zoek een rustig plekje en een goed moment! Zet je mobieltje ff uit. Dat geldt natuurlijk ook voor andere (digitale) aandachtstrekkers. Deze tijd is exclusief voor jou en God</p> <p style="text-align: center;">*</p> <p>Kies een Bijbelvertaling die je prettig vind. Een leesrooster of dagboekje kan je helpen om regelmaat te vinden.</p> <p style="text-align: center;">*</p> <p>Bid voordat je gaat lezen of God je helpt om te begrijpen wat je leest.</p> <p style="text-align: center;">*</p> <p>Denk na over wat je gelezen hebt. Wat leer ik ervan?</p> <p style="text-align: center;">*</p> <p>Schrijf op wat je ontdekt. Dan houd je het beter vast.</p> <p style="text-align: center;">*</p> <p>Stroop je mouwen op. Het gaat erom dat je gaat doen wat je geleerd hebt.</p>	<p style="text-align: center;">Tips voor jouw tijd met God</p> <p>A cartoon illustration of a person with dark hair, wearing a blue long-sleeved shirt and light blue pants, sitting on the floor with their legs tucked under them. They are holding an open blue Bible with both hands. The word 'Bijbel' is written on the spine and the covers of the Bible.</p>

2. Occultisme

Koning Saul

Onderwerp:	Occultisme, aan de hand van het leven van Koning Saul
Bijbelboek:	1 Samuël
Rode draad	Het volk van Israël wilde na jaren van regering door rechters een echte koning. De eerste koning werd Saul.
Doel:	Ontdekken dat occultisme afleidt van God, duisternis en angst met zich meebrengt en zeker geen oplossingen brengt.

Vooraf:

Occultisme is een onderwerp dat niet vrijblijvend besproken kan worden. Satan is er niet van gediend dat we jongelui aansporen om alleen de Heer te dienen. Vraag daarom extra voorbede voor deze avond. Ook voor jezelf! Houd je geestelijke wapens paraat (Efeziërs 6:10-20).

Draai het programma bij voorkeur niet alleen, zodat iemand goed kan observeren wat er gebeurt.

Programmasuggestie:

1. Welkom/opening

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen
Lied zingen/bidden

2. Introductie: darten, met en zonder blinddoek.

Iedereen moet even het verschil voelen tussen werpen met licht en zonder licht
Let goed op dat er veilig gespeeld wordt!

3. Neem de studie door vanuit het boekje.

Een definitie van occultisme: verzamelbegrip voor verschillende praktijken en rituelen die zijn gebaseerd op veronderstelde buitenzintuiglijke en bovennatuurlijke krachten.

Neem vooral tijd voor het verhaal over koning Saul in 1 Samuël 28.

Aandachtspunten:

- Saul wist wat wel/niet mocht.
- Hij was wanhopig
- Blijkbaar zijn doden te raadplegen
- De gevolgen!! Hij is nóg banger geworden...en de situatie is er niet beter op geworden.

Kom terug op het darten. Als je je met occultisme inlaat, wordt het donker om je heen! Is dat handig?

Bij de vragen: 'Hoe kun je weten (onderscheiden) wat goed is en wat niet? Waar let je dan op?'

Laat de jongeren activiteiten, boeken, games, tv programma's die ze occult vinden op kaartjes opschrijven.

Vervolgens gaan die in een doos. Iedereen krijgt een rood en een groen kaartje.

Een voor een lezen we de opgeschreven zaken voor, en de rest mag reageren of ze het er mee eens zijn of niet, dat het opgeschrevene occult is. Dit laat je ze doen door middel van het opsteken van een rood of groen kaartje. (rood = occult, dus gevaarlijk; groen = veilig).

Als de meningen niet unaniem zijn, vraag dan naar argumenten.

Juist de argumenten zullen de jongeren helpen om in de toekomst beter te kunnen beoordelen wat wel of geen zuivere koffie is.

Ook zal het hen duidelijk maken dat de grenzen voor de één soms wat anders liggen dan voor de ander.

4. Tekstkaartjes uitdelen. In bijlage 1 vind je de pagina met de 'Tekst om in je hart te bergen'.

5. Afsluiting: occultisme is een beladen onderwerp, dat vaak angst oproept.

Druk de jongeren op het hart dat wanneer ze te maken krijgen met occulte zaken, het verstandig is daar niet alleen mee te tobben, maar ook anderen in te lichten.

Eindig met de krachtige proclamatie uit Efeziërs 2:20-23.

*“Die macht was ook werkzaam in Christus toen God hem opwekte uit de dood en hem in de hemelsferen een plaats gaf aan zijn rechterhand, **hoog boven alle hemelse vorsten en heersers, alle machten en krachten** en elke naam die genoemd wordt, niet alleen in deze wereld maar ook in de toekomstige. **Hij heeft alles aan zijn voeten gelegd** en hem als hoofd over alles aangesteld, voor de kerk, die zijn lichaam is, de volheid van hem die alles in allen vervult.” (NBG vertaling: alles is onder zijn voeten!*

Tip: zorg dat je op tijd klaar bent, zodat er ruim tijd is om op verhaal te komen, na te praten en lekker te ontspannen.

Om op te letten:

Je kunt er bijna 100% zeker van zijn dat er jongeren in je groep zijn die persoonlijk betrokken zijn geraakt bij occultisme. Daarom is het heel belangrijk een open sfeer te creëren waarin iemand voor de draad kan komen met wat hij heeft meegemaakt.

Leg er nadruk op dat er altijd een terugweg is. Maar satan verliest niet graag terrein. Daarom is het goed iemands leven weer onder de heerschappij van de Here Jezus te stellen. Misschien kan dat in de groep, wellicht is meer nazorg nodig

Deze avond is een kans om schoon schip te maken. God verlangt er zo naar om de Enige te zijn in ons leven!

Zie erop toe dat je jongeren goed vertrekken.

Voel je je als leiding niet capabel om occulte zaken pastoraal te hanteren, vraag dan hulp.

Er komen vast zaken op tafel waar je geen antwoord op hebt. Noteer die zaken en ga op zoek naar antwoorden.

Nodig:

Onderdeel 2 - Introductie

Een dartbord met pijltjes en een blinddoek.

Onderdeel 3 - studie

Rode en groene kaartjes

Onderdeel 4 - tekstkaartjes

* De tekstkaartjes zijn uit te printen middels bijlage 1

Boekentips:

veel info op het gebied van occultisme biedt: Het domein van de slang door W.J. Ouweneel (met een handige index achterin).

Voor jongeren: Jouw leven en het occulte, ook van W.J. Ouweneel

Over wicca: Het geheim van de godin, het getuigenis van een meisje dat zich met wicca bezighield, maar Jezus leerde kennen

Bijlage 1

<p>Je moet volledig op de HEER, uw God, gericht zijn.</p> <p><i>Deuteronomium 18:13</i></p>	<p>Je moet volledig op de HEER, uw God, gericht zijn.</p> <p><i>Deuteronomium 18:13</i></p>
<p>Je moet volledig op de HEER, uw God, gericht zijn.</p> <p><i>Deuteronomium 18:13</i></p>	<p>Je moet volledig op de HEER, uw God, gericht zijn.</p> <p><i>Deuteronomium 18:13</i></p>
<p>Je moet volledig op de HEER, uw God, gericht zijn.</p> <p><i>Deuteronomium 18:13</i></p>	<p>Je moet volledig op de HEER, uw God, gericht zijn.</p> <p><i>Deuteronomium 18:13</i></p>
<p>Je moet volledig op de HEER, uw God, gericht zijn.</p> <p><i>Deuteronomium 18:13</i></p>	<p>Je moet volledig op de HEER, uw God, gericht zijn.</p> <p><i>Deuteronomium 18:13</i></p>
<p>Je moet volledig op de HEER, uw God, gericht zijn.</p> <p><i>Deuteronomium 18:13</i></p>	<p>Je moet volledig op de HEER, uw God, gericht zijn.</p> <p><i>Deuteronomium 18:13</i></p>

3. Een kanjer voor God

Koning David

Onderwerp:	Koningschap David
Bijbelboek:	1 en 2 Samuël
Rode draad	Na het mislukte koningschap van Saul zoekt God een nieuwe koning voor Israël, uit hem gaat de Messias voortkomen!
Doel:	Ontdekken wat God belangrijker vindt: presentatie of karakter De uitdaging stellen: wil jij zo'n kanjer voor God zijn als David?

Hang van tevoren foto's op van grootheden uit Nederland of buitenland: politici, sporthelden, muzikidolen.

Programmasuggestie:

1. Welkom/opening

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen.
Lied zingen/bidden

2. Introductie:

Reageer samen even kort op de foto's, die er hangen. Wie vind jij een kanjer? Of hangt die er niet bij? En waarom is het een kanjer?

3, Neem de studie door vanuit het boekje.

Maak in kleine groepjes een advertentie voor een nieuwe koning, zie bijlage 1.
Bespreek de uitkomsten in de grote groep. Bundel de uitkomsten tot één advertentie, die goed zichtbaar aan de wand komt te hangen.

Verdeel de tekstgedeeltes over het leven van David over verschillende koppels. Zij brengen er rapport over uit aan de groep. Wat leer ik ervan? Wat spreekt je aan?
Laat iedereen iets formuleren wat hij/zij zou willen leren. Noteer dat en bid ervoor.

4. Tekstkaartjes uitdelen.

In bijlage 1 vind je de pagina met de 'Tekst om in je hart te bergen'.

5. Afsluiting

Om op te letten:

We kunnen een voorbeeld nemen aan David of aan Jezus zelf. Maar het gaat niet om een kunstje nadoen. Het is Gods Geest die in ons hart moet werken.
David heeft veel geleerd terwijl hij eenvoudige klusjes deed als schaapherder en later, toen hij lange tijd op de vlucht was. Ook ons zal God veel leren juist door het gewone en soms minder leuke leven heen.

Nodig:

Onderdeel 2 - Intro

* Foto's van kopstukken. Je kunt je jongeren ook vragen om een foto mee te nemen van iemand die ze bewonderen.

Onderdeel 3 - studie

* Voldoende pennen
* De uitgeprinte advertentie
* een groot vel papier, een whiteboard of schoolbord met stiften of krijt

Onderdeel 4 - tekstkaartjes

* De tekstkaartjes zijn uit te printen middels bijlage 2

Op korte termijn zoeken wij voor het besturen
van ons land

Een koning (M/V)

Functie eisen:

* Uiterlijk

.....

* Gewenste opleiding

.....

* Ervaring

.....

* Karakter

.....

Bijlage 2

<p>In David, de Zoon van Isaï, heb ik een man naar mijn hart gevonden, die geheel naar mijn wil zal handelen.</p> <p><i>Handelingen 13:22</i></p>	<p>In David, de Zoon van Isaï, heb ik een man naar mijn hart gevonden, die geheel naar mijn wil zal handelen.</p> <p><i>Handelingen 13:22</i></p>
<p>In David, de Zoon van Isaï, heb ik een man naar mijn hart gevonden, die geheel naar mijn wil zal handelen.</p> <p><i>Handelingen 13:22</i></p>	<p>In David, de Zoon van Isaï, heb ik een man naar mijn hart gevonden, die geheel naar mijn wil zal handelen.</p> <p><i>Handelingen 13:22</i></p>
<p>In David, de Zoon van Isaï, heb ik een man naar mijn hart gevonden, die geheel naar mijn wil zal handelen.</p> <p>Handelingen 13:22</p>	<p>In David, de Zoon van Isaï, heb ik een man naar mijn hart gevonden, die geheel naar mijn wil zal handelen.</p> <p>Handelingen 13:22</p>
<p>In David, de Zoon van Isaï, heb ik een man naar mijn hart gevonden, die geheel naar mijn wil zal handelen.</p> <p><i>Handelingen 13:22</i></p>	<p>In David, de Zoon van Isaï, heb ik een man naar mijn hart gevonden, die geheel naar mijn wil zal handelen.</p> <p><i>Handelingen 13:22</i></p>
<p>In David, de Zoon van Isaï, heb ik een man naar mijn hart gevonden, die geheel naar mijn wil zal handelen.</p> <p><i>Handelingen 13:22</i></p>	<p>In David, de Zoon van Isaï, heb ik een man naar mijn hart gevonden, die geheel naar mijn wil zal handelen.</p> <p><i>Handelingen 13:22</i></p>

4. Droomwens

koning Salomo

Onderwerp:	Droomwens
Bijbelboek:	1 Koningen 1-11; 1 Kronieken 28- 2 Kronieken 9
Rode draad	Koning Salomo volgt koning David op. Hij heeft alles wat je je wensen kunt, maar zijn hart verlaat God. Het koninkrijk splijt na zijn dood.
Doel:	Je jongeren besef geven van de ruimte die God biedt om ook je grootste wens bij Hem neer te leggen!

Programmasuggestie:

1. Welkom/opening

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen
Lied zingen/bidden

2. Introductie: een miniquiz over Salomo. Geef de winnaar een cheque voor een droomreis (zie bijlage 1). Door de quiz zitten we direct in de tijd en omstandigheden van Salomo.

3. Neem de studie door vanuit het boekje.

Laat ieder nadenken over zijn levensdroom. Het kunnen gewone dromen zijn: een leuke partner, een toffe baan, ... Het kan ook zijn dat God ons een droom in het hart legt waar hij grote plannen mee heeft.

Hoe dan ook: God daagt ons in zijn woord uit om onze wensen en verlangens aan Hem bekend te maken, zie o.a. Fillippenzen 4:6,7. Je kunt er ook over nadenken wat Gods droomwens is.

Duidelijk wordt dat we er met onze goede en mooie wensen alleen niet komen. Ook gehoorzaamheid hoort erbij.

Spreuken 10:24 (van Salomo) koppelt wens en rechtvaardigheid aan elkaar.

“Wat een goddeloze vreest, overkomt hem, **een rechtvaardige ontvangt wat hij verlangt.**”

4. Tekstkaartjes uitdelen. In bijlage 2 vind je een pagina met de ‘Tekst om in je hart te bergen’.

5. Afsluiting: er zijn vast dromen en wensen te voorschijn gekomen die bekend gemaakt mogen worden bij God in het gebed. Denk ook aan Gods wensen!

Om op te letten:

De God uit de Bijbel ziet de dingen soms groter en ruimer dan wij.

In Joël staat dat jongeren geïnspireerd door God zullen dromen. We mogen onze wensen uitspreken! We mogen de jongeren enerzijds stimuleren om te wortelen in Gods Woord en gehoorzaamheid leren, aan de andere kant mogen we hen een zetje geven om hun toekomst in te gaan. Deze les geeft balans.

Het kan zijn dat er pijn boven komt bij de vraag wat je droomwens is. Hou het in de gaten en geef er zo mogelijk aandacht aan.

Nodig:

Onderdeel 2 - Intro

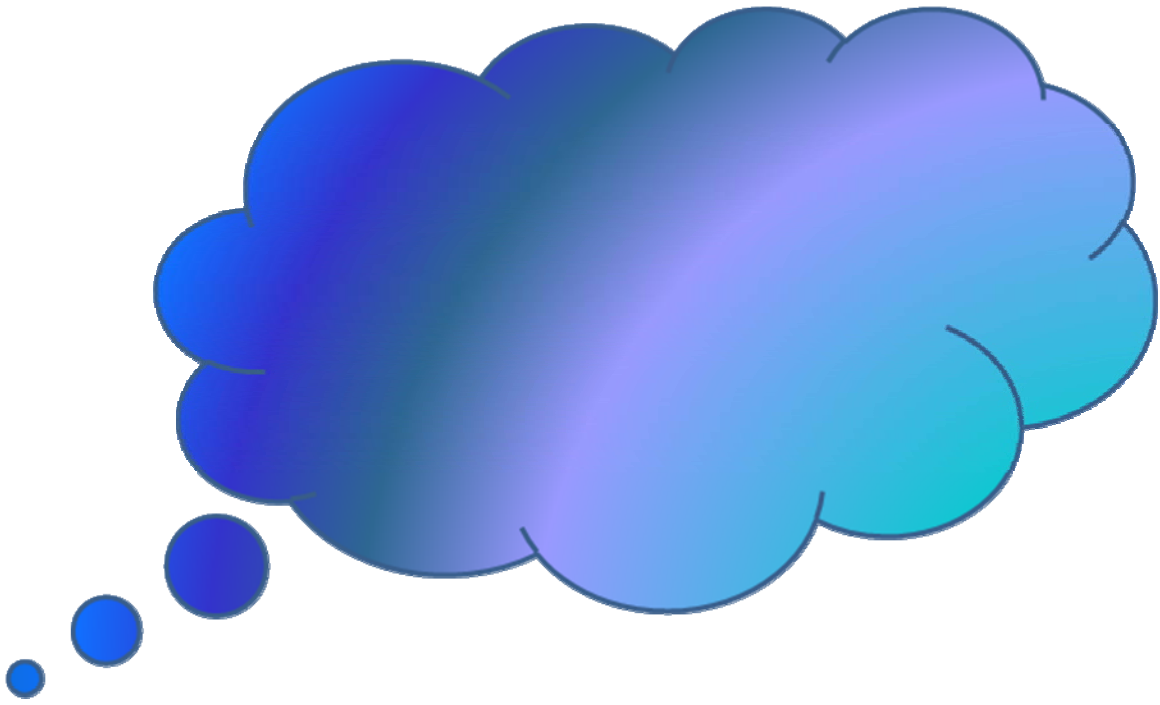
* Zorg voor een prijsje of print de droomreischeque uit (bijlage 1). Dubbelzijdig printen, dubbel vouwen
En in een mooie envelop stoppen.

Onderdeel 4 - tekstkaartjes

* De tekstkaartjes zijn uit te printen middels bijlage 2.

Hoofdprijs!!!

Droom heerlijk verder!

Bijlage 2

<p>“Wat een goddeloze vreest, overkomt hem, een rechtvaardige ontvangt wat hij verlangt.”</p> <p><i>Spreuken 10:24</i></p>	<p>“Wat een goddeloze vreest, overkomt hem, een rechtvaardige ontvangt wat hij verlangt.”</p> <p><i>Spreuken 10:24</i></p>
<p>“Wat een goddeloze vreest, overkomt hem, een rechtvaardige ontvangt wat hij verlangt.”</p> <p><i>Spreuken 10:24</i></p>	<p>“Wat een goddeloze vreest, overkomt hem, een rechtvaardige ontvangt wat hij verlangt.”</p> <p><i>Spreuken 10:24</i></p>
<p>“Wat een goddeloze vreest, overkomt hem, een rechtvaardige ontvangt wat hij verlangt.”</p> <p><i>Spreuken 10:24</i></p>	<p>“Wat een goddeloze vreest, overkomt hem, een rechtvaardige ontvangt wat hij verlangt.”</p> <p><i>Spreuken 10:24</i></p>
<p>“Wat een goddeloze vreest, overkomt hem, een rechtvaardige ontvangt wat hij verlangt.”</p> <p><i>Spreuken 10:24</i></p>	<p>“Wat een goddeloze vreest, overkomt hem, een rechtvaardige ontvangt wat hij verlangt.”</p> <p><i>Spreuken 10:24</i></p>
<p>“Wat een goddeloze vreest, overkomt hem, een rechtvaardige ontvangt wat hij verlangt.’</p> <p><i>Spreuken 10:24</i></p>	<p>“Wat een goddeloze vreest, overkomt hem, een rechtvaardige ontvangt wat hij verlangt.”</p> <p><i>Spreuken 10:24</i></p>

5. Waarom?

Over ziekte en tegenslag

Onderwerp:	Het waarom/waartoe van ziekte en lijden
Bijbelboek:	Job
Rode draad	Job leefde waarschijnlijk in de tijd van de aartsvaders (Abraham, Izaäk en Jakob)
Doel:	Nadenken over de zin van ziekte en tegenslag.

Programmasuggestie:

1. Welkom/opening

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen
Lied zingen/bidden

2. Introductie: collages maken

Deel de groep in tweeën. De ene groep zoekt met behulp van recente kranten berichten over alles wat maar vervelend en akelig is. De andere groep zoekt met behulp van recente kranten berichten over fijne gebeurtenissen.

Maak er twee collages van. Neem ongeveer 10 minuten hiervoor. Praat er even over door. Hoe beroerd is het als je in een oorlogsgebied opgroeit. Hoe super is het als je ouders multimiljonair zijn?

3. Neem de studie door. Dat kan door gewoon de tekst te volgen, maar ook door middel van het spel uit bijlage 1:

het Bordspel Goede Tijden, Slechte Tijden. Afwisselend zijn er **negatieve berichten** waarbij men een aantal plaatsen terug moet, en **kaartopdrachten** die vooruitgang opleveren. Gooien met één dobbelsteen. Bespreek samen de kaartopdrachten. Wie het eerst nummer **63** bereikt is winnaar en krijgt een prijsje. Bijvoorbeeld zure matten.

Opmerkingen bij de opdrachten

Ad 1. Soms is ziekte een gevolg van wat je zelf doet: als je bijvoorbeeld geen rust neemt, raak je oververmoeid en daardoor ziek. Drink je teveel alcohol, dan gaan je hersenen en lever kapot. Maar ook als je keurig leeft, ga je op een dag dood. Dát is het gevolg van de zonde. Ook grote droogtes of juist overstromingen hebben ermee te maken dat onze wereld door de zonde besmet is.

Ad 2 Soms is tegenslag je eigen schuld.

* Als je je huiswerk niet maakt, kun je een onvoldoende krijgen.

* Als je bezweet zonder jas in de kou gaat lopen, wordt je ziek.

Maar aan sommige dingen kun je niets doen. Die overkomen je.

* Zoals sommige ziektes.

* Andere mensen maken het je moeilijk.

Ad 3 Vul de informatie aan met de info uit het werkboekje.

Ad 4 God maakt het mensen moeilijk

Het omgekeerde is waar: God maakt het mensen niet altijd makkelijk. Maar Hij is er niet op uit om het ons moeilijk te maken.

God laat toe dat mensen moeilijkheden hebben

God neemt niet alle moeilijkheden voor ons weg, omdat we van moeilijkheden leren. Je wordt er sterk van (Jakobus 1:3).

Een mooi voorbeeld is dat bomen door droogte diepe wortels maken. Niet prettig natuurlijk, zo'n droogte. Maar komt er storm dan staat de boom stevig!

Ad 5 Iets wat we niet zo graag horen: Lijden hoort bij deze wereld die voorbij gaat (Rom. 8:18-27). We wachten op het zichtbaar worden van *de nieuwe schepping*. Dit proces wordt vergeleken met een zwangerschap. Vooral de laatste loodjes zijn meestal niet leuk. Weeën en pijn. Maar juist die akelige dingen dragen eraan bij dat we meer gaan lijken op Jezus. Willen we dat eigenlijk wel?

Ad 6 God is geen toeschouwer! Van ouders wordt gezegd dat ze intens meeleven met hun kinderen. Wordt een kind gepest, dan zit de moeder in zorg. Zo betrokken is ook God.

Ad 7 Als mensen kunnen we maar beter niet oordelen over anderen. Zelfs als iets heel duidelijk lijkt, kunnen we nog niet in Gods schoenen gaan staan. Hij kon wel eens heel anders kijken dan wij.

Ad 9 Dit is de grote les van Job: God had Job best kunnen uitleggen dat zijn geloof getest werd. Maar Job krijgt alleen te horen dat God veel groter, machtiger en wijzer is dan wij. En dat Hij wel weet wat Hij doet. Jobs respect voor God is vast gegroeid!

Ad 10 Als je weet dat God geen vergissingen maakt en weet wat Hij doet, kún je danken – ook als het leven moeilijk is. Wellicht iets wat sommigen al geleerd hebben en anderen nog voor de boeg hebben.

4. Tekstkaartjes uitdelen. In bijlage 2 vind je een pagina met de ‘Tekst om in je hart te bergen’.

5. Afsluiting: Pas **punt 8** samen toe. Laat de tieners zaken opnoemen waar ze het moeilijk mee hebben. Dat mag natuurlijk ook voor anderen. Vertel deze dingen aan God. En vergeet niet te danken, want God maakt ons mooier door moeilijkheden!

Om op te letten:

Een heftig onderwerp!

Moedig je jongeren aan om echt te zeggen wat ze van lijden vinden. We hebben geen pasklare antwoorden waarom lijden ons overkomt. God laat het wel toe en gebruikt het voor zijn doel!

Niemand wil lijden – daar moeten we niet vroom over doen. Voer het gesprek wat dat betreft met de beide benen op de grond.

Maar geef ook aan dat we er wel mooier van worden. Zoals gewone koolstof diamant wordt onder grote druk!

Geef ruim aandacht aan het slotgebed.

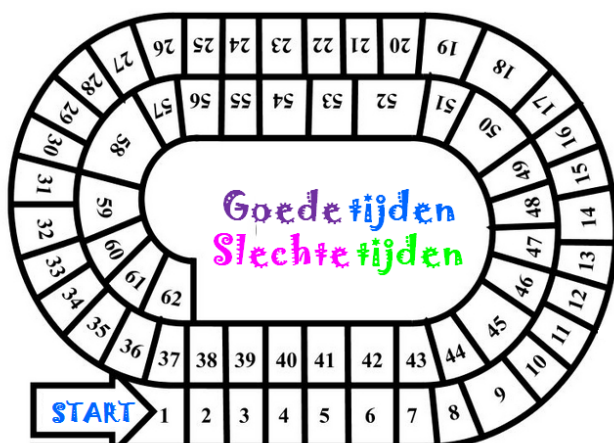
Nodig:

Onderdeel 2 - Intro collage maken

- * kranten
- * lijm
- * 2 grote vellen karton voor de collage

Onderdeel 3 – spel Goede Tijden Slechte Tijden

- * De opdrachtkaarten en spelaanwijzingen zijn uit te printen middels bijlage 1
- * Maak een groot speelbord met 63 vlakken op karton, zoals van het ganzenbord. Zie hieronder. Tijdgebrek? Print dan het speelbord uit op 120 of 150 grams papier A-4 formaat (zie ook bijlage 1). Maar bedenk: hoe groter, hoe leuker.

Onderdeel 4- tekstkaartjes

- ** De tekstkaartjes zijn uit te printen middels bijlage 2

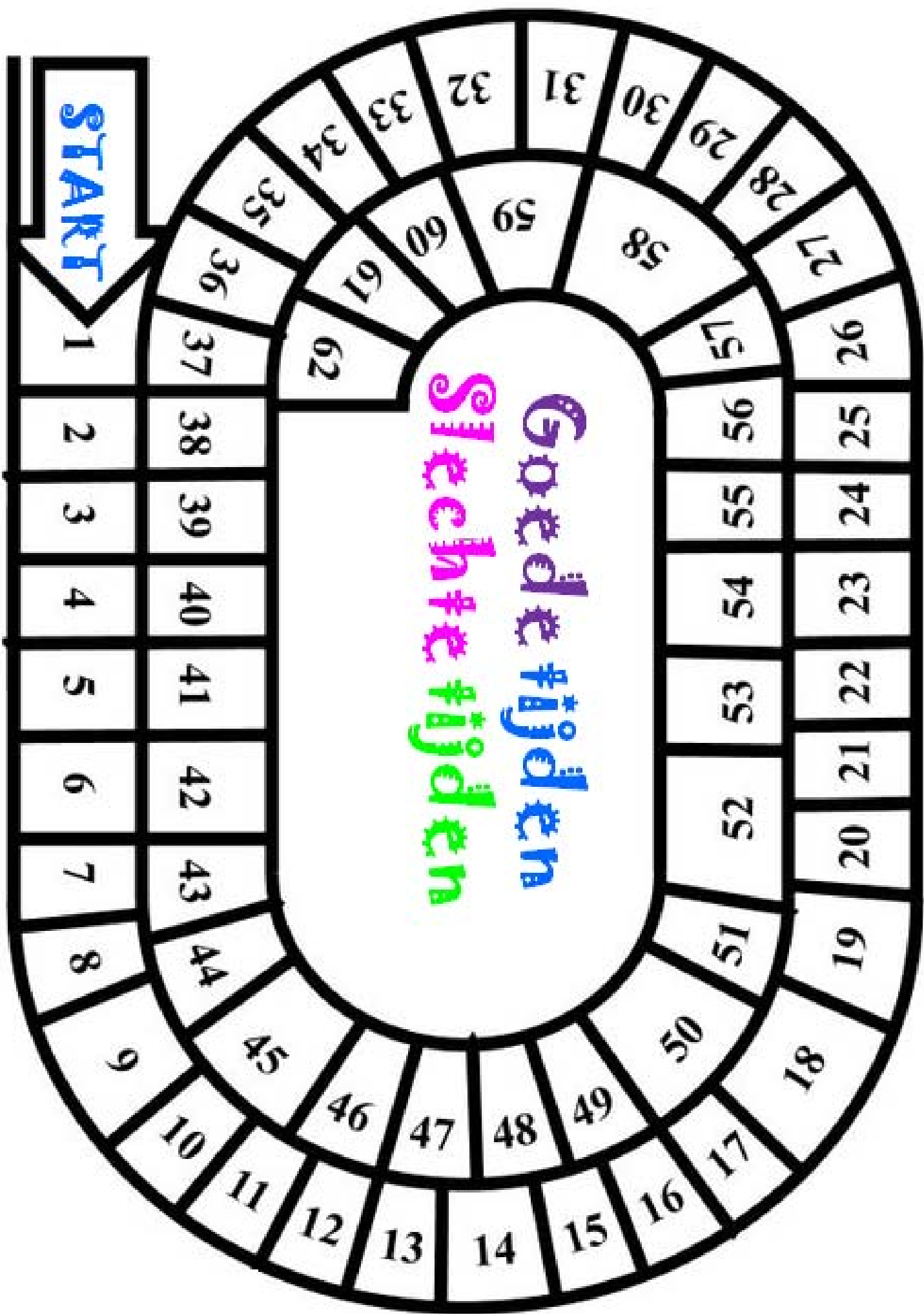
Bijlage 1

Bordspel Goede Tijden Slechte Tijden. Afwisselend zijn er **negatieve berichten** waarbij men een aantal plaatsen terug moet en **kaartopdrachten** die vooruitgang opleveren. Gooien met één dobbelsteen.

5. Je eerste dag op de nieuwe opleiding. Je wilde indruk maken met je nieuwe kleren. Helaas ging vanmorgen je beker melk er overheen. 3 plaatsen terug.
9. **Kaartopdracht 1**
11. Er is hoofdluis geconstateerd op school. Pech, want jij bent ook de pineut. 2 plaatsen terug.
16. Je bent vreselijk verliefd, je hebt eindelijk lef om je lief te vragen, maar je loopt een blauwtje. 4 plaatsen terug.
18. **Kaartopdracht 2**
21. Je bent verliefd, maar hij/zij is op een ander... 4 plaatsen terug.
23. **Kaartopdracht 3**
25. Balen! Je internet ligt eruit. Terug naar nummer 14.
26. **Kaartopdracht 4**
30. Je bent net helemaal boven aangekomen in het schoolgebouw met je 15 kg. wegende rugzak op je nek. Juist op dat moment zakt de bodem uit je tas. Alles ligt helaas weer onderaan de trap. 3 plaatsen terug.
35. Je bent hevig verliefd. Vandaag is het de dag. Maar juist nu: een dikke pukkel op je neus. Je poetst en boent. Maar het is een kwaliteitspukkel. Terug naar nummer 16.
37. **Kaartopdracht 5**
42. Cool. Je verft je haar een prachtige kleur rood (dacht je). Het is een groenblauwachtige tint geworden met roze opschijn. Blijf waar je bent.
38. **Kaartopdracht 6**
43. **Kaartopdracht 7**
47. Kleine zusjes. GRRRRR. Altijd als je het niet gebruiken kunt, gebeurt er weer wat. Dit keer is je extra strong wax gel door de WC gespoeld. 3 plaatsen terug.
48. Je moet nablijven omdat je met tekenen je opdracht niet hebt gemaakt. Eén beurt overslaan.
52. **Kaartopdracht 8**
53. Je staat net een stoer verhaal op te hangen tegen je vrienden dat jij thuis alles maken kan. Gaat op dat moment je mobieltje: je moeder!! Of je wel direct thuis wilt komen, anders zwaait er wat! 5 plaatsen terug.
55. **Kaartopdracht 9**
58. Eindelijk vakantie. Zee van rust, computeren en luieren. Maar waarom juist nu? En niet in die weken ervoor? Waarom val je nú van de trap af en moet je met geschudde hersens in je bed liggen? Ga helemaal terug naar 37.
63. **Kaartopdracht 10**

<p style="text-align: center;">Kaartopdracht 1</p> <p style="text-align: center;">Weet jij waarom ziekte en narigheid in ONZE WERELD voorkomen?</p> <p style="text-align: center;">Lees Genesis 3:15-19 voor.</p> <p style="text-align: center;">Ga 3 plaatsen verder.</p>	<p style="text-align: center;">Kaartopdracht 2</p> <p style="text-align: center;">Als je tegenslag hebt, is dat EIGEN SCHULD.</p> <p style="text-align: center;">Vertel waarom je het daarmee eens bent of niet.</p> <p style="text-align: center;">Je mag 3 plaatsen verder.</p>	
<p style="text-align: center;">Kaartopdracht 3</p> <p style="text-align: center;">Wat weet jij van JOB (de persoon en het Bijbelboek)?</p> <p style="text-align: center;">Ga 3 plaatsen verder</p>	<p style="text-align: center;">Kaartopdracht 4</p> <p style="text-align: center;">Wat is WAAR?</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ God maakt het mensen graag moeilijk ☐ God laat toe dat mensen moeilijkheden hebben <p style="text-align: center;">Input: Jakobus 1:3 en 1 Korintiërs 10:13.</p> <p style="text-align: center;">Ga 3 plaatsen verder.</p>	
<p style="text-align: center;">Kaartopdracht 5</p> <p style="text-align: center;">Heeft ziekte of tegenslag VOORDELEN?</p> <p style="text-align: center;">Lees Romeinen 8:28,29</p> <p style="text-align: center;">Ga 3 plaatsen verder</p>	<p style="text-align: center;">Kaartopdracht 6</p> <p style="text-align: center;">Zoek op Jesaja 63:9. Moet je weten dat het volk Israël door EIGEN SCHULD in de problemen zat.</p> <p style="text-align: center;">Wat leer je van dit vers??</p> <p style="text-align: center;">Ga 5 plaatsen verder</p>	
<p style="text-align: center;">Kaartopdracht 7</p> <p style="text-align: center;">Als een vriend van je narigheid meemaakt, wat vind je dan een goede reactie? Hoe TROOST je hem/haar?</p> <p style="text-align: center;">Ga 3 plaatsen verder</p>	<p style="text-align: center;">Kaartopdracht 8</p> <p style="text-align: center;">Wat is HET MEEST VERSTANDIGE wat je kunt doen in moeilijkheden?? Lees Fillippenzen 4:6,7</p> <p style="text-align: center;">Ga 3 plaatsen verder</p>	
<p style="text-align: center;">Kaartopdracht 9</p> <p style="text-align: center;">Job discussieerde hoofdstukken lang met zijn vrienden over zijn problemen. En ook met God. Hij wilde weten WAAROM hij in de nesten zat. Wat is zijn conclusie? Zie Job 42:1-5</p> <p style="text-align: center;">Ga 3 plaatsen verder</p>	<p style="text-align: center;">Kaartopdracht 10</p> <p style="text-align: center;">In 1 Thessalonicenzen 5:16-18 staat: Wees altijd verheugd, bid onophoudelijk, dank God onder alle omstandigheden, want dat is wat hij van u, die één bent met Christus Jezus, verlangt.</p> <p style="text-align: center;">FINISH</p>	

Goede tijden Slechte tijden

Bijlage 2

<p>Want weet je: wanneer je geloof op de proef gesteld wordt, leidt dat tot standvastigheid.</p> <p><i>Jakobus 1:3</i></p>	<p>Want weet je: wanneer je geloof op de proef gesteld wordt, leidt dat tot standvastigheid.</p> <p><i>Jakobus 1:3</i></p>
<p>Want weet je: wanneer je geloof op de proef gesteld wordt, leidt dat tot standvastigheid.</p> <p><i>Jakobus 1:3</i></p>	<p>Want weet je: wanneer je geloof op de proef gesteld wordt, leidt dat tot standvastigheid.</p> <p><i>Jakobus 1:3</i></p>
<p>Want weet je: wanneer je geloof op de proef gesteld wordt, leidt dat tot standvastigheid.</p> <p><i>Jakobus 1:3</i></p>	<p>Want weet je: wanneer je geloof op de proef gesteld wordt, leidt dat tot standvastigheid.</p> <p><i>Jakobus 1:3</i></p>
<p>Want weet je: wanneer je geloof op de proef gesteld wordt, leidt dat tot standvastigheid.</p> <p><i>Jakobus 1:3</i></p>	<p>Want weet je: wanneer je geloof op de proef gesteld wordt, leidt dat tot standvastigheid.</p> <p><i>Jakobus 1:3</i></p>
<p>Want weet je: wanneer je geloof op de proef gesteld wordt, leidt dat tot standvastigheid.</p> <p><i>Jakobus 1:3</i></p>	<p>Want weet je: wanneer je geloof op de proef gesteld wordt, leidt dat tot standvastigheid.</p> <p><i>Jakobus 1:3</i></p>

Onderwerp:	Hoe ga je om met allochtonen, vluchtelingen en andere minderheden in de samenleving
Bijbelboek:	Ruth
Rode draad	Ruth maakt deel uit van het geslachtsregister vanaf Abraham tot Jezus Christus
Doel:	Met Gods ogen kijken naar minderheden en zwakken in de samenleving en - waar nodig – tot nieuw gedrag aanzetten.

Programmasuggestie:

Vooraf: Eventueel is deze studie te gebruiken voor Kerst.

Ruth is namelijk een van de voorouders van Jezus Christus. Een geslaagde integratie zou je kunnen zeggen, mede dankzij Boaz.

Leg dan de nadruk op het geslachtsregister uit Matteüs 1 en hoe wonderlijk Gods zegen soms zijn. Iemand uit een vijandig volk komt in de Koninklijke lijn terecht. Ook wij worden opgenomen in de Koninklijke familie van God en Christus (Galaten 4:7).

1. Welkom/opening

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen

Lied zingen/bidden

2. Introductie: Probeer meningen en ideeën los te krijgen over asielzoekers, integratie en nieuwe Nederlanders, zoals ze wel genoemd worden. Laat de meningen maar komen.

Ideeën hiervoor:

- Maak samen een collage over het onderwerp.
- Je kunt samen een stukje film kijken uit bijvoorbeeld *Shouf shouf habibi*, of stukjes cabaret van Javier Guzman die het thema integratie hebben (zoek op youtube.nl). Je kunt ook van tevoren vragen of je jongeren leuke tips hebben – ze weten veel te vinden. Check de filmpjes wel van tevoren of ze door de beugel kunnen!
- Kijk wie er een *leuke* mop kent over discriminatie, allochtonen en dergelijke. Neem ongeveer 10 minuten hiervoor.

3. Neem de studie door vanuit het boekje.

Benoem dat Ruth zich aansloot bij de Joodse samenleving. Zij ondernam stappen om haar eigen brood te verdienen. Zij was bepaald niet zielig. Maar zij kreeg ook kansen. De arbeiders waren mogelijk minder tolerant dan de baas (zie Ruth 2:9).

Ruth heeft uiteindelijk een belangrijk aandeel gehad in de heilsgeschiedenis. Dat kan iedereen hebben die God dient. Ongeacht kleur, ras, afkomst, status enzovoort.

De discussievragen kun je uitbuiten door er een echt debat van te maken. Geef 2 personen opdracht om allebei een stevig standpunt in te nemen. Bijvoorbeeld: 'de overheid doet genoeg' tegenover 'we laten de kwetsbaren in de kou staan'. En: 'Nieuwkomers moeten zich volledig aanpassen' tegenover 'Iedereen heeft recht op zijn eigen levensstijl'.

Om harde of juist heel softe standpunten te voorkomen kun je in de discussie gooien dat bijvoorbeeld:

- vluchtelingen vaak getraumatiseerd zijn door wat ze achter zich hebben liggen;
- sommige mensen weinig mogelijkheden hebben om zich aan te passen (geen talenknobbel, niet kunnen lezen) of te werken (ziekte);
- onze samenleving nogal ingewikkeld is;
- je erg lui kunt worden als er toch altijd wel een uitkering voor je is;
- Nederlanders moeten ook voor zichzelf alles regelen

Geef *de slotopdracht* nadrukkelijk aandacht. Bedenk samen iets om te doen voor iemand die wat naast de maatschappij terecht is gekomen door bijvoorbeeld ziekte, ouderdom of afkomst. Je kan:

- De tuin aanharken bij iemand.
- Contact maken met iemand uit je klas.

Laat je jongeren maar denken. Zorg dat het een uitvoerbaar project(je) is en dat het uitgevoerd wordt.

Kom er de volgende keer op terug!

4. **Tekstkaartjes uitdelen.** In bijlage 1 vind je de pagina met de 'Tekst om in je hart te bergen'.
5. **Afsluiting:** Bid voor een goed regeringsbeleid in Nederland en Europa. Wellicht moet ook onze kortzichtigheid en gebrek aan naastenliefde beleden worden.
Dank ervoor dat een vrouw als Ruth in de geslachtslijn van Jezus Christus terecht kwam, en dat wij daarin ook voorkomen!

Om op te letten:

Ongeveer **19%** van de inwoners van Nederland is inmiddels van allochtone herkomst. Iets meer dan de helft hiervan bestaat uit niet-westerse allochtonen, voornamelijk uit Turkije, Marokko, Suriname en de Nederlandse Antillen (Cijfers CBS 2006).

Check voor jezelf of er kinderen uit een minderheidsgroep of sociaal zwakke groep aanwezig zijn. Dat moet je uiteraard meenemen in hoe je samen de Bijbelstudie bespreekt.

Als er op je jeugdgroep géén jongere van allochtone afkomst zit, is dat opmerkelijk. Je kunt je als groep dan afvragen wat de reden ervan is en of dat oké is.

Als er wel iemand is, is dat vanavond wellicht de ervaringsdeskundige. Net zo goed als iemand die uit een gezin komt dat het moet doen met een bijstandsuitkering. Maar laat dat spontaan naar voren komen en wees fijngevoelig daarin.

Er zijn momenteel veel mopjes, filmpjes, cabaretprogramma's onder de jeugd over nieuwkomers en integratie. Ze zijn er dus volop mee bezig. Voor hen is een multiculturele samenleving eigenlijk geen discussie van willen we dat wel of niet – het is al een feit.

Wees niet bang voor de meningen die leven in de groep. Geef meningen ruimte.

Houd natuurlijk wel de jongeren die tot kwetsbare of minderheidsgroepen horen in de gaten.

En probeer dan vooral te laten zien dat we allemaal mensen zijn met dezelfde behoefte aan een plekje onder de zon. Jezus kwam voor allen.

En benadruk dat we allemaal ons steentje bij kunnen dragen aan de maatschappij! Zoals Ruth dat deed. En zoals Boaz dat liet zien.

Nodig:

Onderdeel 2 - Introductie

* kranten en opiniebladen, vel karton, lijm en stiften

Of:

* een pc met internetverbinding om filmpjes te kijken

Onderdeel 4 - tekstkaartjes

* De tekstkaartjes zijn uit te printen middels bijlage 1 of het alternatief uit bijlage 2

Bijlage 1

<p>“Behandel anderen zoals je wilt dat ze jullie behandelen.”</p> <p><i>Lucas 6:31</i></p>	<p>“Behandel anderen zoals je wilt dat ze jullie behandelen.”</p> <p><i>Lucas 6:31</i></p>
<p>“Behandel anderen zoals je wilt dat ze jullie behandelen.”</p> <p><i>Lucas 6:31</i></p>	<p>“Behandel anderen zoals je wilt dat ze jullie behandelen.”</p> <p><i>Lucas 6:31</i></p>
<p>“Behandel anderen zoals je wilt dat ze jullie behandelen.”</p> <p><i>Lucas 6:31</i></p>	<p>“Behandel anderen zoals je wilt dat ze jullie behandelen.”</p> <p><i>Lucas 6:31</i></p>
<p>“Behandel anderen zoals je wilt dat ze jullie behandelen.”</p> <p><i>Lucas 6:31</i></p>	<p>“Behandel anderen zoals je wilt dat ze jullie behandelen.”</p> <p><i>Lucas 6:31</i></p>
<p>“Behandel anderen zoals je wilt dat ze jullie behandelen.”</p> <p><i>Lucas 6:31</i></p>	<p>“Behandel anderen zoals je wilt dat ze jullie behandelen.”</p> <p><i>Lucas 6:31</i></p>

7. Grip op je dip

Bidden & danken

Onderwerp:	Over moeilijkheden, depressieve gevoelens en de kracht van bidden en danken
Bijbelboek:	Brief van Paulus aan de Filippenzen
Rode draad	Paulus gevangenschap vanwege de verkondiging van het evangelie
Doel:	Aanmoedigen om met depressieve gevoelens en moeilijkheden naar God te gaan in gebed, en ook te danken.

Programmasuggestie:

1. Welkom/opening

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen
Lied zingen/bidden

2. Introductie:

ga het gesprek aan over dingen waar je depri van wordt. Dat kan van alles zijn. Van schoolresultaten tot uiterlijk. Wees als groepsleider ook eerlijk over jezelf. Waar wordt/werd jij depri van?

Een mens wordt bijvoorbeeld depri van:

- armoede
- geen vrienden of levenspartner hebben
- ziekte (neemt energie weg)
- dingen die misgaan om je heen (ouders die scheiden, overlijden van dierbaren)
- falen (blijven zitten, geen werk vinden)
- je uiterlijk
- enzovoort

En hoe is het om in een dip te zitten? Hoe voelt dat?
En wat doe je? Praat je erover?

Als je gewoon baalt van iets zeg je het wel. Maar als je echt in de put zit, praat het veel moeilijker. Mensen (ook jongeren) raken snel geïsoleerd. Je voelt je al gauw minderwaardig of dom.

3. Neem de studie door vanuit het boekje.

Paulus had alle reden om in een dip te zitten en misschien zat hij wel echt in een dip. Door zijn problemen met God te delen en zich niet te fixeren op zijn eigen problemen maar Gods zaken in het oog te houden, kon hij verder. Ondanks alles kon hij blij zijn met God!

In bijlage 1 staat een simpel grafiekje als illustratie van wat gebed en dankzegging doet. Dit kan uitgeprint worden, maar ook overgenomen op een whiteboard.

Maar simpel is het meestal niet. Bidden is niet een instant-oplossing om uit een dip te komen. In het boekje staan gewone 'gezond verstandtips' die helpen om uit een dip te komen. Deze tips zijn ook uit te printen vanuit bijlage 2.

4. Tekstkaartjes uitdelen.

In bijlage 3 vind je de pagina met de 'Tekst om in je hart te bergen'.

5. Afsluiting:

Om op te letten:

Tieners hebben geregeld een dip. Stemningswisselingen komen veel voor. Dat is normaal. Laat duidelijk merken dat een dip geen tekortkoming of schande is, maar vaak een normale reactie op minder prettige omstandigheden. Wees als leiding eerlijk over je eigen ervaringen, over hoe jij naar je jezelf hebt gekeken (of nog kijkt). Veel mensen hebben een slecht beeld over zichzelf. We verstaren ons immers vaak op die ene pukkel en zien bijvoorbeeld ons mooie gebit over het hoofd.

Je kunt gewoon wat negatief over jezelf zijn, maar onder tieners komen ook echte depressies voor. Om het verschil te laten zien tussen een dip en een depressie vind je hieronder een overzichtje van kenmerken.

Een dip	Depressie
Voelt zich ongelukkig	Voelt zich ongelukkig tot wanhopig
Teleurgesteld in zichzelf en anderen	Is moe, weinig belangstelling
Pessimistisch	Geen grip op het leven
Piekeren	Denkt aan vluchten, dood en zelfdoding
Denkt negatief over zichzelf	Denkt negatief over zichzelf
	Geen levenslust, verveling, sloom, of juist onrustig en agressief
	Slecht slapen of juist heel veel
	Weinig eten of juist heel veel
	Gebruik van drugs en/of alcohol
	Afhaken op school, zich isoleren

Opgelet: jongeren kunnen een heleboel camoufleren...

Kijk en luister dus goed als het onderwerp besproken wordt.

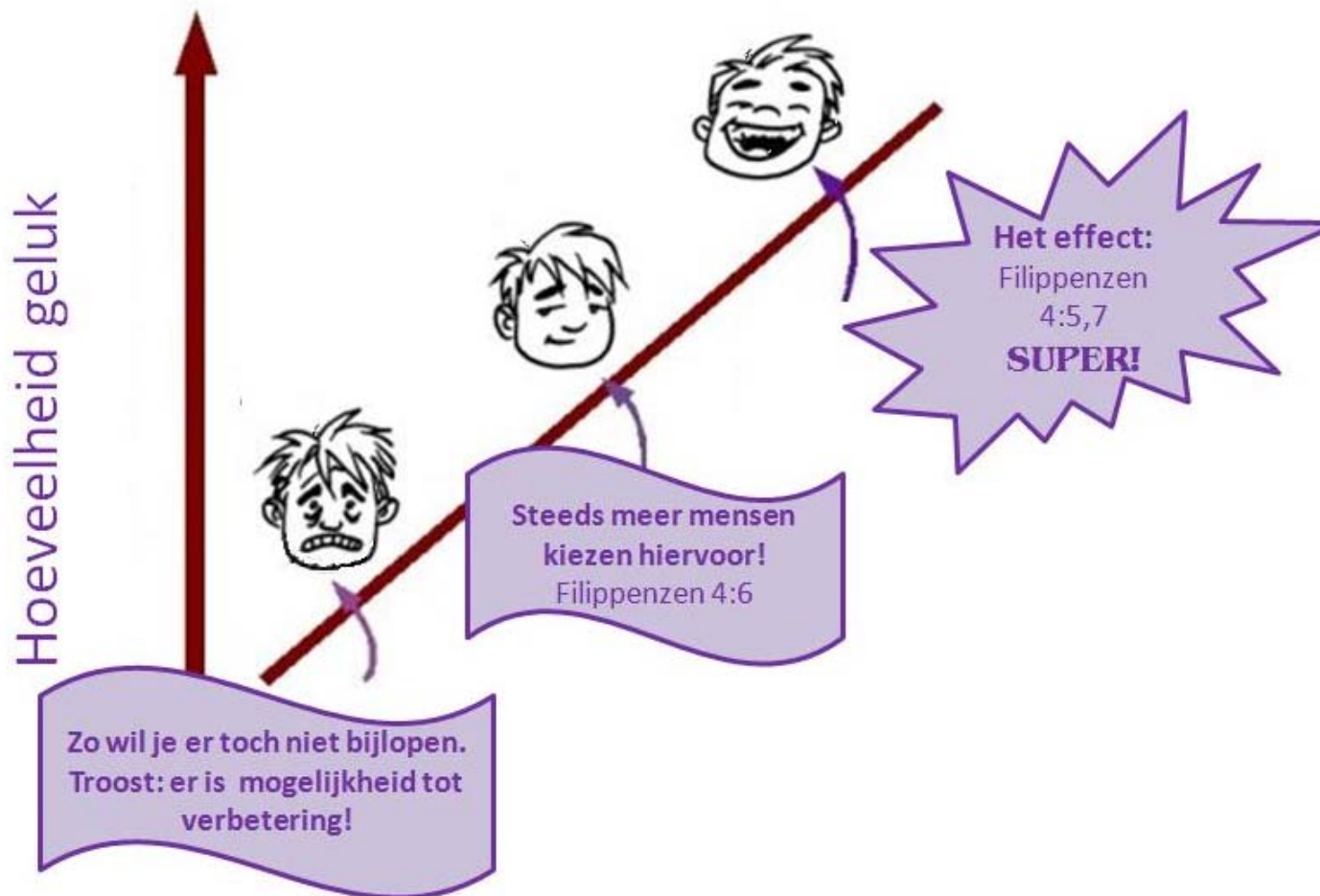
Als je vermoed dat een van je jongeren meer dan een dip heeft, probeer dan buiten de groep om contact te leggen. Kijk naar de verschijnselen en adviseer zo nodig om de huisarts in te schakelen.

Nodig:

Onderdeel 4 - tekstkaartjes

* De tekstkaartjes zijn uit te printen middels bijlage 3

Hoe gelukkig wil jij zijn?

Grip op je dip- tips!

Natuurlijk met stip op nummer 1: vertel het God. Je bent in goed gezelschap. David, Paulus, Mozes – ze kenden allemaal hun dips. En zelfs depressies (Job, Elia, zie 1 Koningen 19:1-6). Ze vertelden hun zorgen aan God.

Als er een reden is waardoor je verdrietig bent of somber, wees daar dan ook gewoon verdrietig over. Je mag huilen, hoor! Huilen geeft in je hart en ziel weer ruimte. En God weet ervan (Psalm 56:9).

Praat met iemand die je vertrouwt, en met wie je gevoelens en problemen kan bespreken.

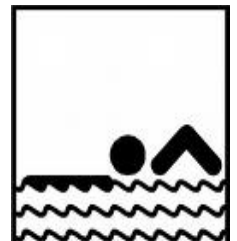
Accepteer dat je even niet goed in je vel zit (veel jongeren en ouderen hebben daar wel es last van). Heb geduld met jezelf!

Ga op een normale tijd naar bed, en sta ook op een normale tijd op.

Bedenk iets waar je normaal gesproken vrolijk van wordt. Een mooi boek, een mooie film, muziek, contact met vrienden, en trakteer jezelf.

Snack je zorgen niet weg, maar neem juist iets gezonds.

Van flink bewegen krijg je een kick (ga dus iedere dag een half uur lopen, fietsen of bijvoorbeeld zwemmen).

Zoek geen troost in alcohol of drugs, ze maken het alleen maar erger.

Heb je het gevoel dat je er niet uit komt, ga dan naar je huisarts en bespreek dat met je ouders/opvoeders of iemand anders in je omgeving die je vertrouwt.

Als je liever anoniem wilt praten, neem dan contact op met stichting Chris. Dit kan door te bellen (078-6312300), te mailen (help@chris.nl) en door te chatten, zie www.chris.nl.

Bijlage 3

<p>Wees over niets bezorgd, maar vraag God wat u nodig hebt en dank hem in al uw gebeden. Dan zal de vrede van God, die alle verstand te boven gaat, uw hart en gedachten in Christus Jezus bewaren.</p> <p><i>Filippenzen 4:6,7</i></p>	<p>Wees over niets bezorgd, maar vraag God wat u nodig hebt en dank hem in al uw gebeden. Dan zal de vrede van God, die alle verstand te boven gaat, uw hart en gedachten in Christus Jezus bewaren.</p> <p><i>Filippenzen 4:6,7</i></p>
<p>Wees over niets bezorgd, maar vraag God wat u nodig hebt en dank hem in al uw gebeden. Dan zal de vrede van God, die alle verstand te boven gaat, uw hart en gedachten in Christus Jezus bewaren.</p> <p><i>Filippenzen 4:6,7</i></p>	<p>Wees over niets bezorgd, maar vraag God wat u nodig hebt en dank hem in al uw gebeden. Dan zal de vrede van God, die alle verstand te boven gaat, uw hart en gedachten in Christus Jezus bewaren.</p> <p><i>Filippenzen 4:6,7</i></p>
<p>Wees over niets bezorgd, maar vraag God wat u nodig hebt en dank hem in al uw gebeden. Dan zal de vrede van God, die alle verstand te boven gaat, uw hart en gedachten in Christus Jezus bewaren.</p> <p><i>Filippenzen 4:6,7</i></p>	<p>Wees over niets bezorgd, maar vraag God wat u nodig hebt en dank hem in al uw gebeden. Dan zal de vrede van God, die alle verstand te boven gaat, uw hart en gedachten in Christus Jezus bewaren.</p> <p><i>Filippenzen 4:6,7</i></p>
<p>Wees over niets bezorgd, maar vraag God wat u nodig hebt en dank hem in al uw gebeden. Dan zal de vrede van God, die alle verstand te boven gaat, uw hart en gedachten in Christus Jezus bewaren.</p> <p><i>Filippenzen 4:6,7</i></p>	<p>Wees over niets bezorgd, maar vraag God wat u nodig hebt en dank hem in al uw gebeden. Dan zal de vrede van God, die alle verstand te boven gaat, uw hart en gedachten in Christus Jezus bewaren.</p> <p><i>Filippenzen 4:6,7</i></p>
<p>Wees over niets bezorgd, maar vraag God wat u nodig hebt en dank hem in al uw gebeden. Dan zal de vrede van God, die alle verstand te boven gaat, uw hart en gedachten in Christus Jezus bewaren.</p> <p><i>Filippenzen 4:6,7</i></p>	<p>Wees over niets bezorgd, maar vraag God wat u nodig hebt en dank hem in al uw gebeden. Dan zal de vrede van God, die alle verstand te boven gaat, uw hart en gedachten in Christus Jezus bewaren.</p> <p><i>Filippenzen 4:6,7</i></p>

8. Waarom Jezus?

Het goede nieuws

Onderwerp:	Zonde en verlossing
Bijbelboek:	Romeinen 1-5
Rode draad	Evangelie is ook voor de heidenen – het evangelie is universeel
Doel:	Duidelijk maken dat iedereen zondig is, maar dat ook iedereen vergeving kan krijgen door het offer van Jezus te accepteren.

Vooraf: de Romeinenbrief is basislesstof voor iedere christen. Leg dat uit en moedig (ook jezelf) aan om de hoofdstukken die behandeld worden thuis na te lezen en vragen te stellen over wat niet duidelijk is.

Programmasuggestie:

1. Welkom/opening

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen
Lied zingen/bidden

2. Neem de studie door vanuit het boekje.

Het begint met wat droge informatie. Over waarom de brief aan de Romeinen geschreven is. Wel belangrijk. Want Paulus legt hier de basis van het christelijk geloof uit. Dat mag niemand dus missen.

Het slechte nieuws: We steigeren soms bij het idee dat iedereen zondig genoemd wordt. Er zijn toch ook goede mensen? Paulus stelt dat het *niet eren van God* de grootste misser is (Rom. 1:21). Dat is ook het grote gebod: Heb God lief boven alles. Doen we dat wel, dan beseffen we al gauw dat we Gods vergeving en hulp nodig hebben.

Erkennen we Hem niet als Schepper en Heer, dan raken we van het pad. Een hele reeks van gevolgen wordt genoemd. Check maar eens met je jongeren aan de hand van dit rijtje of ze 'zonden-vrij' zijn.

En dan vers 32: misschien doen we zelf sommige dingen niet, maar kijken we wel naar dingen die niet oké zijn. Heel veel jongens en meiden kijken bijvoorbeeld porno.

N.B! Ook homofilie wordt hier als gevolg van het niet erkennen van God genoemd (1:26,27). Het is tegen de oorspronkelijke scheppingsorde in. Samen met heel veel andere dingen overigens (1:28-32). Het is het gevolg van het loslaten van de Schepper. Ga hier nu niet te diep op in – het is één *van de vele* gevolgen van het feit dat we al mensheid Gods orde verlaten hebben - maar let wel op je jongeren – als er werkelijk grote vragen zijn, zal er aandacht aan gegeven moeten worden.

We worden door Paulus over één kam geschoren. Dat lijkt ongenueanceerd. Het heeft echter ook een groot voordeel. We zitten direct in de selectiegroep voor de genade.

Het goede nieuws. In bijlage 1 zijn de plaatjes uit het boekje groter weergegeven en in beter passende kleuren. Gods heerlijkheid is nu goudgeel.

Jezus verliet Gods heerlijkheid (goud) en werd mens, maar zonder te zondigen (wit). Hij nam onze straf op zich en rechtvaardigde ons daarmee. Onze zonden worden daardoor gewassen. Eigenlijk hoort ons plaatje dan wit te worden. Door ook de mens goudgeel te maken lopen we al vooruit naar Romeinen 8:30. We mogen (straks) zelfs delen in Gods heerlijkheid!

Romeinen 2 – 4 is eigenlijk één lange redenering voor de Joden. Ondanks de wet en ondanks de besnijdenis, ondanks hun afstamming van Abraham staan ook de Joden schuldig voor God en zijn ze rijp voor de genade. Alleen geloof rechtvaardigt de mens!

Romeinen 5 vat dan nog eens samen wat Jezus voor ons gedaan heeft.

3. Tekstkaartjes uitdelen.

In bijlage 2 vind je een pagina met de 'Tekst om in je hart te bergen'.

4. Verwerking en afsluiting

Laat de jongeren op briefjes opschrijven wat ze in hun leven aan zonde herkennen.

Vertel dat de Here Jezus stierf voor alle zonde en alles meenam het graf in.

Maak de deal duidelijk: Jezus wil onze zonde overnemen! Wil jij je rommel kwijt?

Als het kan is het mooi om vervolgens samen de briefjes met zonden te begraven in de grond. Zand erover. Of ze te verbranden. Jezus heeft de zonde met de gevolgen ervan gedragen.

Hij kwam terug uit de dood en geeft ons een nieuwe start met nieuwe mogelijkheden.

Daarover meer in het volgende hoofdstuk - Romeinen 6-8.

Dank God voor de Here Jezus en bid voor mensen om je heen die God nog niet (er)kennen!

Om op te letten:

Paulus noemt homofilie als een gevolg van het loslaten van God. Dat vinden we doorgaans lastig –

mensen kiezen hier immers niet voor. Paulus noemt het dan ook een collectief *gevolg*.

Voor mensen die met homofiele gevoelens te maken hebben is het ook niet eenvoudig.

Snelle antwoorden voldoen hierin niet.

Gelukkig zijn er ook mensen met meer kennis en ervaring op dit gebied.

Stichting *Different van Tot heil des Volks* geeft materiaal uit rondom dit thema en biedt ook hulp.

Nodig:

Onderdeel 2 - bespreking

Print bijlage 1 of beter: teken en kleur zelf op een whiteboard of vel papier. Zorg in dat geval voor een stel stiften.

Voor de verwerking: Briefjes en pennen

Onderdeel 3 - tekstkaartjes

* De tekstkaartjes zijn uit te printen middels bijlage 2

Bijlage 1

Bijlage 2

<p>Iedereen heeft gezondigd en ontbeert de nabijheid van God; en iedereen wordt uit genade, die niets kost, door God als een rechtvaardige aangenomen omdat hij ons door Christus Jezus heeft verlost.</p> <p><i>Romeinen 3:23,24</i></p>	<p>Iedereen heeft gezondigd en ontbeert de nabijheid van God; en iedereen wordt uit genade, die niets kost, door God als een rechtvaardige aangenomen omdat hij ons door Christus Jezus heeft verlost.</p> <p><i>Romeinen 3:23,24</i></p>
<p>Iedereen heeft gezondigd en ontbeert de nabijheid van God; en iedereen wordt uit genade, die niets kost, door God als een rechtvaardige aangenomen omdat hij ons door Christus Jezus heeft verlost.</p> <p><i>Romeinen 3:23,24</i></p>	<p>Iedereen heeft gezondigd en ontbeert de nabijheid van God; en iedereen wordt uit genade, die niets kost, door God als een rechtvaardige aangenomen omdat hij ons door Christus Jezus heeft verlost.</p> <p><i>Romeinen 3:23,24</i></p>
<p>Iedereen heeft gezondigd en ontbeert de nabijheid van God; en iedereen wordt uit genade, die niets kost, door God als een rechtvaardige aangenomen omdat hij ons door Christus Jezus heeft verlost.</p> <p><i>Romeinen 3:23,24</i></p>	<p>Iedereen heeft gezondigd en ontbeert de nabijheid van God; en iedereen wordt uit genade, die niets kost, door God als een rechtvaardige aangenomen omdat hij ons door Christus Jezus heeft verlost.</p> <p><i>Romeinen 3:23,24</i></p>
<p>Iedereen heeft gezondigd en ontbeert de nabijheid van God; en iedereen wordt uit genade, die niets kost, door God als een rechtvaardige aangenomen omdat hij ons door Christus Jezus heeft verlost.</p> <p><i>Romeinen 3:23,24</i></p>	<p>Iedereen heeft gezondigd en ontbeert de nabijheid van God; en iedereen wordt uit genade, die niets kost, door God als een rechtvaardige aangenomen omdat hij ons door Christus Jezus heeft verlost.</p> <p><i>Romeinen 3:23,24</i></p>
<p>Iedereen heeft gezondigd en ontbeert de nabijheid van God; en iedereen wordt uit genade, die niets kost, door God als een rechtvaardige aangenomen omdat hij ons door Christus Jezus heeft verlost.</p> <p><i>Romeinen 3:23,24</i></p>	<p>Iedereen heeft gezondigd en ontbeert de nabijheid van God; en iedereen wordt uit genade, die niets kost, door God als een rechtvaardige aangenomen omdat hij ons door Christus Jezus heeft verlost.</p> <p><i>Romeinen 3:23,24</i></p>

9 Een nieuwe identiteit

Van rups tot vlinder

Onderwerp:	Onze nieuwe identiteit in Christus
Bijbelboek:	Romeinen 4-8
Rode draad	Door genade groeien we samen met Christus in dood en opstanding
Doel:	Ontdekken dat we het nieuwe leven al mogen leven!

Programmasuggestie:

1. Welkom/opening

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen
Lied zingen/bidden

2. Introductie: neem hier ongeveer 10 minuten voor.

Stel de vraag of iemand een verhaal/film kent over iemand die een nieuwe identiteit heeft aangenomen. Soms gaat het om criminelen, soms om bedreigde mensen, bijvoorbeeld uit Iran of om vrouwen die verhandeld zijn als prostituee.

Bedenk samen ideeën hoe je een nieuwe identiteit zou kunnen krijgen en wat er aan mis kan gaan.

Tip: Als je googlet op 'crimineel' en 'nieuwe identiteit' komen verhalen en methodes tevoorschijn.

Het achterlaten van een oude identiteit is niet gemakkelijk. Nieuwe papieren zijn gemakkelijk te regelen (voor 20 euro heb je heel wat nieuwe papieren zegt men), maar de aanpassing kan heel lastig zijn. Criminelen missen bijvoorbeeld de spanning van hun oude identiteit. Anderen hun land, familie of vrienden.

De link naar de studie is dat wij in Christus nieuwe mensen geworden zijn. Daarover gaan de hoofdstukken in Romeinen 4-8. Wat is daar lastig of juist leuk aan?

3. Neem de studie door vanuit het boekje.

Over religieuze plichten:

De (oude) mens doet er van alles aan om bij God in een goed blaadje te komen. De wereldreligies kennen ieder hun stappenplan. Moslims hebben hun gebeden, vasten, pelgrimsreis en zorg voor armen. Joden de Wet van God. Boeddhisten hebben hun 9 stappen. Hindoes proberen het 'niks' te bereiken (in *Maatwerk In de steigers* wordt hier uitgebreid aandacht aan besteed in de studie over wereldgodsdiensten).

Doen we in het christendom ook dingen om bij God in een goed blaadje te komen? (denk aan kerkbezoek, geld weggeven, ...)

Hiermee veranderen we de buitenkant, maar ons hart niet. Het kan heel goed lijken, maar het is een vermomming. Je kunt daarom door de mand vallen. Daarnaast is het erg vermoeiend. Slimmer en beter is het om samen te groeien met Christus. Je zonde-identiteit wordt weggenomen en je wordt nieuw!

De zin van wet en besnijdenis zal voor veel jongeren nu niet zo interessant zijn. Maar vroeg of laat komen ze het bij het lezen van het oude testament wel tegen. Dus probeer toch in een paar minuten daar aandacht aan te geven.

Schema / Van rups naar vlinder

De natuur geeft een prachtig voorbeeld van hoe we een nieuwe identiteit in Christus aannemen. Een rups die vlinder wordt: een beeld van wedergeboorte.

Het maakt ook duidelijk dat je, eenmaal vlinder geworden, het gedrag van een rups achter je hoort te laten.

4. Tekstkaartjes uitdelen. In bijlage 1 vind je een pagina met de 'Tekst om in je hart te bergen'.

5. Afsluiting:

Pak Romeinen 8:31-39 er nog eens bij en bedank voor al die dingen die er in staan. Laat de deelnemers ieder een regeltje lezen en de punten eruit pakken waar voor te danken valt. Bij vers 35 kun je samen moeilijkheden noemen die de jongeren tegenkomen. Bid om hulp in deze zaken. .

Bij vers 36 kun je benoemen dat we soms gepest of belachelijk gemaakt worden om ons geloof. Bid om kracht voor iedereen van je groep.
Vers 37-39 vormen een enorm statement. Dank God hiervoor.

Tip zoek een paar mooie foto's van rups tot vlinder en hang ze op. Het is zo'n prachtig voorbeeld van het nieuwe leven

Om op te letten:

Niemand rechtvaardig?

Het kan een moeilijk punt zijn om te accepteren dat we als mensen niet op eigen houtje rechtvaardig kunnen zijn. Sommige mensen doen toch heel veel goed. Soms zelfs beter dan anderen die zich christen noemen. Laat dat feit eerlijk bestaan. Veel mensen die een nieuwe identiteit hebben, leven er niet naar. Helaas. En sommige ongelovigen doen het beter.

Toch is het Gods woord dat zegt dat niemand rechtvaardig is. Gods lat ligt hoog. Overtreden op één punt is al foute boel. Hij heeft gesteld dat we daarom niet in zijn eeuwige heerlijkheid kunnen leven. Maar zijn genade is enorm groot. We kunnen een nieuw leven krijgen. Dus waarom zouden we dat cadeau niet aannemen?

De wet

Paulus leert ons dat de wet aan de Joden gegeven is. Niet aan de niet-Joden. Dat kan een nieuw gezichtspunt zijn voor de deelnemers.

Uiteindelijk maakt het niet zoveel uit, als de wet ons maar bij Christus brengt.

Nodig:

Onderdeel 4 - tekstkaartjes

* De tekstkaartjes zijn uit te printen middels bijlage 1

Bijlage 1

<p>Zo moet u ook uzelf zien: dood voor de zonde, maar in Christus Jezus levend voor God.</p> <p><i>Romeinen 6:11</i></p>	<p>Zo moet u ook uzelf zien: dood voor de zonde, maar in Christus Jezus levend voor God.</p> <p><i>Romeinen 6:11</i></p>
<p>Zo moet u ook uzelf zien: dood voor de zonde, maar in Christus Jezus levend voor God.</p> <p><i>Romeinen 6:11</i></p>	<p>Zo moet u ook uzelf zien: dood voor de zonde, maar in Christus Jezus levend voor God.</p> <p><i>Romeinen 6:11</i></p>
<p>Zo moet u ook uzelf zien: dood voor de zonde, maar in Christus Jezus levend voor God.</p> <p><i>Romeinen 6:11</i></p>	<p>Zo moet u ook uzelf zien: dood voor de zonde, maar in Christus Jezus levend voor God.</p> <p><i>Romeinen 6:11</i></p>
<p>Zo moet u ook uzelf zien: dood voor de zonde, maar in Christus Jezus levend voor God.</p> <p><i>Romeinen 6:11</i></p>	<p>Zo moet u ook uzelf zien: dood voor de zonde, maar in Christus Jezus levend voor God.</p> <p><i>Romeinen 6:11</i></p>
<p>Zo moet u ook uzelf zien: dood voor de zonde, maar in Christus Jezus levend voor God.</p> <p><i>Romeinen 6:11</i></p>	<p>Zo moet u ook uzelf zien: dood voor de zonde, maar in Christus Jezus levend voor God.</p> <p><i>Romeinen 6:11</i></p>
<p>Zo moet u ook uzelf zien: dood voor de zonde, maar in Christus Jezus levend voor God.</p> <p><i>Romeinen 6:11</i></p>	<p>Zo moet u ook uzelf zien: dood voor de zonde, maar in Christus Jezus levend voor God.</p> <p><i>Romeinen 6:11</i></p>

10. Kom er voor uit!

Je jawoord

Onderwerp:	Doop, belijdenis
Bijbelboek:	Romeinen 6,9
Rode draad:	Als jij hebt gekozen voor Jezus, laat je dat ook zien!
Doel:	duidelijk maken dat geloven niet alleen een privézaak is, maar ook de buitenwereld aangaat.

Vooraf: het is een klein huzarenstukje om kinderdoop, belijdenis en geloofsdoop in één studie te vatten. Het kan als je de eenheid onder de christenen zoekt. En dat is een opdracht voor iedereen. Als leiding vraagt dat natuurlijk ook wat behendigheid.

Je kunt ook je persoonlijke mening geven. Maar verwijst naar de Bijbel zelf als autoriteit.

Programmasuggestie:

1. Welkom/opening

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen
Lied zingen/bidden

2. Introductie: behandel de 2 startvragen uit het boekje.

Bij opdracht 1: als je enthousiast bent over iets, dan praat je erover – je wilt het delen met wie je kent.

Vraag bij 2 erop door of er verschil is tussen samenwonen en trouwen. Of het belangrijk is dat je getuigen bij je trouwdag hebt. Of een kerkelijke inzegening wenselijk/nodig is.

Het zijn allemaal inleidende vragen naar het publiekelijk 'ja' zeggen tegen Jezus.

Tip: Als je als leider getrouwd bent, kun je misschien een mooie anekdote over je trouwdag vertellen. Of je doet voor die ene keer weer dat enge overhemd + stropdas + colbert aan. Of je laat de mooiste foto zien. En anders ken je misschien een mooi verhaal over iemand anders. Maak er wat van!

3. Neem de studie door vanuit het boekje. De Bijbel spreekt summier over belijdenis doen en in de gemeente dopen. Het gaat minder over de kerkelijke gemeente en meer over de relatie met God. Toch zal het jongeren helpen als ze ook publiekelijk een keuze maken. Jij en ook de mensen om je heen weten daarna beter waar je staat.

Toelichting bij Romeinen 10:19 en Markus 16:16

Er wordt onderscheid gemaakt tussen

- gerechtvaardigd worden en *niet veroordeeld* door het geloof in Jezus

- en gered worden (als je belijdt of gedoopt wordt). Dit gered worden betekent (gezond) verder leven als het tegenovergestelde van sterven.

Het eerste gegeven haalt je uit je verleden weg, het tweede geeft je leven perspectief naar de toekomst.

Je zegt eigenlijk: Ja, ik wil met Hem verder!

Probeer het gesprek los te krijgen. Wat vind je? Is het nodig om zo publiekelijk een keus te maken?

Argumenten vóór een publieke keuze

- Je maakt voor jezelf een heldere keuze voor Jezus
- Je maakt je keuze voor Jezus zichtbaar voor je omgeving (ze kunnen je er ook op aanspreken)
- Een reden voor een feestje moet je nooit voorbij laten gaan! Net als een trouwfeest is een doop geweldig. God heeft je al trouw beloofd. Daar mag je ook je jawoord aan geven. Niet alleen onder 4 ogen met God – nee, je deelt het met je vrienden, familie en de hele kerk.

Specifiek met betrekking tot de doop

- Het is een opdracht van Jezus (Matteüs 28:20)

- De doop is één van de weinige zichtbare tekenen die we hebben. Zo iets moet je niet laten schieten.

Argumenten tegen:

- God weet toch wel dat ik geloof...
- "Stel je voor dat ik nog van mening ga veranderen...."
Tsja, dat kan. Maar wanneer je in Jezus gaat geloven, komt de Heilige Geest in je. Dat is meer dan een mening hebben. Het betekent dat Gods leven in je komt.
- "Ik weet niet zeker of ik wel (goed genoeg) geloof ...
Vraag je dan af: wil je bij de Here Jezus horen? Geloof je dat Hij voor jouw zonden gestorven is? Je 'ja' is dan genoeg.
- "Dan moet ik ook echt vroom gaan leven, doe ik liever niet." De vraag is of je vromer moet worden als je gedoopt bent. Maar als het betekent dat je geen zin hebt om voor God te leven, dan is dat een goed argument.
- "Ik weet niet of ik in deze kerk wil blijven".
Vraag dan eens hoe men er tegenaan kijkt als je jouw 'jawoord' aan Jezus geeft en niet specifiek aan de kerk waar je nu zit.
- "Ik heb nog niet genoeg kennis." Dan wordt het interessant wat er met Pinksteren gebeurde. Handelingen 2:38-41 en Handelingen 22:16.
- "Ik ben te oud." Of: "Ik ben te jong."
De Bijbel doet geen enkele uitspraak over leeftijd. Alleen over geloof. Alle kinderen mochten bij Jezus komen. En boos werd Hij op wie er tussen ging zitten.

4. **Tekstkaartjes uitdelen.** In bijlage 1 vind je een pagina met de 'Tekst om in je hart te bergen'.

5. **Afsluiting:** God heeft ons lief! Bedank Hem daarvoor! Bid om lef om voor Hem uit te komen.

Om op te letten:

Ga niet te veel sturen bij dit onderwerp. Gods liefde is uitnodigend, nooit dwingend.
Verwijs naar Gods Woord.
En benadruk het feestelijke tintje dat aan ons jawoord voor God zit.

Nodig:

Onderdeel 2 – introductie

* Zo mogelijk iets tastbaars over een trouwdag.

Onderdeel 4 - tekstkaartjes

* De tekstkaartjes zijn uit te printen middels bijlage 1

Bijlage 1

<p>Een ieder dan, die Mij belijden zal voor de mensen, hem zal ook Ik belijden voor mijn Vader, die in de hemelen is</p> <p><i>Matteüs 10:32</i></p>	<p>Een ieder dan, die Mij belijden zal voor de mensen, hem zal ook Ik belijden voor mijn Vader, die in de hemelen is</p> <p><i>Matteüs 10:32</i></p>
<p>Een ieder dan, die Mij belijden zal voor de mensen, hem zal ook Ik belijden voor mijn Vader, die in de hemelen is</p> <p><i>Matteüs 10:32</i></p>	<p>Een ieder dan, die Mij belijden zal voor de mensen, hem zal ook Ik belijden voor mijn Vader, die in de hemelen is</p> <p><i>Matteüs 10:32</i></p>
<p>Een ieder dan, die Mij belijden zal voor de mensen, hem zal ook Ik belijden voor mijn Vader, die in de hemelen is</p> <p><i>Matteüs 10:32</i></p>	<p>Een ieder dan, die Mij belijden zal voor de mensen, hem zal ook Ik belijden voor mijn Vader, die in de hemelen is</p> <p><i>Matteüs 10:32</i></p>
<p>Een ieder dan, die Mij belijden zal voor de mensen, hem zal ook Ik belijden voor mijn Vader, die in de hemelen is</p> <p><i>Matteüs 10:32</i></p>	<p>Een ieder dan, die Mij belijden zal voor de mensen, hem zal ook Ik belijden voor mijn Vader, die in de hemelen is</p> <p><i>Matteüs 10:32</i></p>
<p>Een ieder dan, die Mij belijden zal voor de mensen, hem zal ook Ik belijden voor mijn Vader, die in de hemelen is</p> <p><i>Matteüs 10:32</i></p>	<p>Een ieder dan, die Mij belijden zal voor de mensen, hem zal ook Ik belijden voor mijn Vader, die in de hemelen is</p> <p><i>Matteüs 10:32</i></p>

11. Plan A

Israël

Onderwerp:	De plek die Israël nu heeft in Gods plan
Bijbelboek:	Romeinen 9-11
Rode draad	Het gros van de mensen in Israël wees Jezus af als Zoon van God. God gaf toen de opdracht het evangelie te gaan verkondigen buiten Israël, waardoor Israël tijdelijk op een zijspoor gerangeerd is.
Doel:	Laten zien dat God nu werkt aan zijn plan met de volken buiten Israël (plan B), maar dat Hij de draad met Israël als volk in de toekomst weer oppakt.

Vooraf:

Israël zal op zich niet zo in de interessesfeer van de jongeren liggen. Daarom zul je de interesse moeten wekken! De introductie is dus belangrijk!

Als leiding is het belangrijk dat je Romeinen 9-11 in zijn geheel gelezen hebt.

Programmasuggestie:

1. Welkom/opening

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen
Lied zingen/bidden

2. Introductie:

Hang de vlag en een kaart van Israël op. Geen vlag of kaart voorhanden? Gebruik dan bijlage 1 en 2. Vraag of er ook bekende plaatsnamen op de kaart staan en wat er over Israël bekend is. Zorg ook voor wat recente kranten die nieuws over Israël geven.
De vraag is: wat weten we over Israël?

Israël is de hele geschiedenis door fel bevochten. De Joden zijn het meest getreiterde volk op aarde. Het is Gods volk, maar door hun herhaaldelijk afwijzen van God is er door de hele geschiedenis heen veel narigheid over hen heen gekomen. God had voorzeggd dat er moeilijkheden zouden komen wanneer men Hem ontrouw zou zijn (Deut. 29:23- 30:9) Wat uiteraard niet goedpraat dat de Joden zoveel ellende is aangedaan.

Als direct gevolg van Israëls ontrouw was er de Babylonische ballingschap (ongeveer 500 voor Christus gedurende zo'n 70 jaar) en vanaf 70 na Christus is het volk voor de 2^e keer uit hun land verdreven. Jezus sprak hier ook over, zie Lucas 19:41-44.
Maar was God nu helemaal klaar met Israël?

3. Neem de studie door vanuit het boekje.

De eerste pagina's geven algemene informatie. Het Joodse volk mocht er eigenlijk niet zijn. Ook de theologie had het volk weggeredeneerd.
Wat zegt Paulus in Romeinen 9-11?

Het schemaatje kan als volgt ingevuld worden.

1	2	3	4	5
<i>Uitzending ►</i>	<i>Verkondiging ►</i>	<i>horen ►</i>	<i>geloven ►</i>	<i>aanroepen</i>
<i>Hier heeft God voor gezorgd</i>	<i>Hier zijn de discipelen en Paulus aan begonnen</i>			
<i>Matteüs 28:18,19</i>				

Je kunt dan zien dat aan de verkondigingkant een goede start is gemaakt. Het evangelie is eerst in Israël en later wereldwijd verkondigd.

Maar Israël heeft niet geluisterd. Daarom is het evangelie *buiten Israël om* de wereld over gegaan. Dat was een onverwachte wending.

God pakt zijn plan met Israël weer op als alle volken bereikt zijn.

Het slot (Romeinen 11:28-36) laat zien dat God niets door de vingers glipt, dat zijn plannen niet instorten als mensen tegenwerken. Ook al snap je het als mens allemaal niet zo gauw.

4. **Tekstkaartjes uitdelen.** In bijlage 3 vind je een pagina met de 'Tekst om in je hart te bergen'. Een heel bijzondere tekst dit keer.
5. **Afsluiting:** Neem tijd voor zaken uit de groep. Het was een onderwerp 'ver van ons bed'. Dan is het goed ook even de aandacht naar binnen te richten.

En neem tijd om te bidden voor Israël.

Bid dat de mensen daar ook zullen gaan begrijpen dat ze Gods barmhartigheid nodig hebben.

Bid voor de zendingswerkers in Israël – zij hebben weinig vrijheid.

Bid voor de Palestijnse en Joodse christenen. Allebei hebben ze het moeilijk.

Tip: wil je meer achtergrondinformatie over wat er momenteel in Israël speelt? Op de website van de Near East Ministry is veel te vinden. Zoek op *Achtergronden van het Israëlconflict*. Daar staat in begrijpelijke taal een en ander uitgelegd.

Om op te letten:

Ook bij deze les klinkt het evangelie.

Laat het uit de verf komen. Het geloof is uit het horen - vertellen dus!

Nodig:

Onderdeel 2 - Introductie

* Kaart en vlag van Israël, eventueel te printen uit bijlage 1 en 2.

Onderdeel 4 - tekstkaartjes

* De tekstkaartjes zijn uit te printen middels bijlage 3

Bijlage 1

Bijlage 2

Bijlage 3

<p>De genade die God schenkt, neemt Hij nooit terug, Wanneer Hij iemand roept, maakt Hij dat niet ongedaan!</p> <p><i>Romeinen 10:29</i></p>	<p>De genade die God schenkt, neemt Hij nooit terug, Wanneer Hij iemand roept, maakt Hij dat niet ongedaan!</p> <p><i>Romeinen 10:29</i></p>
<p>De genade die God schenkt, neemt Hij nooit terug, Wanneer Hij iemand roept, maakt Hij dat niet ongedaan!</p> <p><i>Romeinen 10:29</i></p>	<p>De genade die God schenkt, neemt Hij nooit terug, Wanneer Hij iemand roept, maakt Hij dat niet ongedaan!</p> <p><i>Romeinen 10:29</i></p>
<p>De genade die God schenkt, neemt Hij nooit terug, Wanneer Hij iemand roept, maakt Hij dat niet ongedaan!</p> <p><i>Romeinen 10:29</i></p>	<p>De genade die God schenkt, neemt Hij nooit terug, Wanneer Hij iemand roept, maakt Hij dat niet ongedaan!</p> <p><i>Romeinen 10:29</i></p>
<p>De genade die God schenkt, neemt Hij nooit terug, Wanneer Hij iemand roept, maakt Hij dat niet ongedaan!</p> <p><i>Romeinen 10:29</i></p>	<p>De genade die God schenkt, neemt Hij nooit terug, Wanneer Hij iemand roept, maakt Hij dat niet ongedaan!</p> <p><i>Romeinen 10:29</i></p>
<p>De genade die God schenkt, neemt Hij nooit terug, Wanneer Hij iemand roept, maakt Hij dat niet ongedaan!</p> <p><i>Romeinen 10:29</i></p>	<p>De genade die God schenkt, neemt Hij nooit terug, Wanneer Hij iemand roept, maakt Hij dat niet ongedaan!</p> <p><i>Romeinen 10:29</i></p>

Onderwerp:	Veranderen in je denken
Bijbelboek:	Romeinen 12-16
Rode draad	Als je de heilige Geest hebt ontvangen, gaat Hij je leven veranderen
Doel:	Ontdekken dat het heel normaal is dat je je leven aan God toewijdt als je schuld vergeven is.

Vooraf:

Lees van tevoren Romeinen 12-16 rustig door.

Programmasuggestie:

1. Welkom/opening

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen
Lied zingen/bidden

2. Introductie:

Gebruik kranten en tijdschriften en neem 10 minuten om in groepjes van 3 à 4 personen een collage te maken over: **de mentaliteit van tegenwoordig**. Praat er over door. Is de mentaliteit van mensen veranderd door de tijd heen? Hebben bijvoorbeeld Belgen of Duitsers een andere mentaliteit dan Nederlanders? Of Afrikanen? Hebben christenen een betere mentaliteit dan moslims. Of is het juist andersom?
De bedoeling is dat er nagedacht wordt over de levensinstelling van mensen.

3. Neem de studie door vanuit het boekje.

Begin met Romeinen 12:1 en 2. Hier is gekozen is voor de NBG-vertaling omdat hier beter tot uitdrukking komt dat we veranderd *worden* door een nieuwe manier van denken.
De NBV wekt de indruk dat het veranderen een opdracht aan ons is (U moet veranderen door uw gezindheid te vernieuwen).

Romeinen 12-15 geven een aantal voorbeelden van verandering van mentaliteit. In het boekje staan deze in 4 punten samengevat. Verdeel de 4 Bijbelgedeelten met de vragen over 4 groepjes. Zie bijlage 1. Laat de groepjes zelf bedenken wat het verschil is tussen wat ze van nature doen/wat de wereld om hen heen doet en wat de Romeinenbrief aandraagt.
Vraag ook door of het moeilijk is om de 'nieuwe' stijl te hanteren.

Kernverzen zijn:

Bij punt 1: Romeinen 12:4,5 -als gelovigen horen we bij elkaar en moeten we elkaar met onze talenten dienen (dienstbaarheid tegenover individualisme,)
Bij punt 2: Romeinen 12:21 Niet 'met gelijke munt terug betalen', maar goed zijn voor allen (verdraagzaamheid tegenover assertiviteit)
Bij punt 3: Romeinen 13:7 Ieder geven waar hij recht op heeft, tegenover zoveel mogelijk voor jezelf zien te houden met als extra: vs. 8. (N.B. Nergens wordt zoveel op gemopperd als op de overheid en op leraren). Loyaal en royaal zijn tegenover kritisch en geldzuchtig.
Bij punt 4: Romeinen 15:2 (belang van anderen tegenover eigen gelijk)

4. Tekstkaartjes uitdelen.

In bijlage 2 vind je een pagina met de 'Tekst om in je hart te bergen'.

5. Afsluiting:

We zijn vrijgekocht door Jezus. Laat ons leven dan ook zo zijn dat God er plezier aan beleeft. Er is een heleboel langs gekomen waarbij vernieuwing vaak wenselijk is. Laat iedereen nadenken over iets waar voor henzelf best wat verandering in mag komen. Vraag Gods hulp hierbij, want makkelijk is het niet altijd. In bijlage 3 staat een gebed dat je op kunt lezen en eventueel mee kunt geven.

Bijlage 1

1. Romeinen 12:3-8 over talenten & gaven

Voor wie zou je normaalgesproken je talenten inzetten? Voor wie doen de meeste mensen dat?

.....

De nieuwe mentaliteit is

----- ✂

2. Romeinen 12:9-21 over als iemand je dwars zit

Wat is een normale reactie als iemand vervelend tegen je doet? Hoe doen de meest mensen dat?

.....

De nieuwe mentaliteit is

----- ✂

3. Romeinen 13 over regels van o.a. de overheid.

Weet je wel waar heel veel over gemopperd wordt in ons kleine landje?

.....

Wie zijn er boven *jou* gesteld?

.....

De nieuwe mentaliteit is

----- ✂

4. Romeinen 14-15:3 als we van mening verschillen over bijzaken

Noem een paar voorbeelden van zaken waar christenen onderling heel verschillend tegenaan kijken.

.....

Hoe kijken we meestal naar elkaars standpunten?

Zoiets gold in Paulus' tijd voor het eten van vlees dat gewijd was aan afgoden. De één zei: afgoden bestaan niet, ik eet het gewoon. Een ander zei: God haat afgoden, ik eet dat niet.

De nieuwe mentaliteit is

bijlage 2

<p>En wordt niet gelijkvormig aan deze wereld, maar wordt veranderd door de vernieuwing van uw denken, opdat u zult erkennen wat de wil van God is, het goede, welgevallige en volkomene.</p> <p><i>Romeinen 12:2</i></p>	<p>En wordt niet gelijkvormig aan deze wereld, maar wordt veranderd door de vernieuwing van uw denken, opdat u zult erkennen wat de wil van God is, het goede, welgevallige en volkomene.</p> <p><i>Romeinen 12:2</i></p>
<p>En wordt niet gelijkvormig aan deze wereld, maar wordt veranderd door de vernieuwing van uw denken, opdat u zult erkennen wat de wil van God is, het goede, welgevallige en volkomene.</p> <p><i>Romeinen 12:2</i></p>	<p>En wordt niet gelijkvormig aan deze wereld, maar wordt veranderd door de vernieuwing van uw denken, opdat u zult erkennen wat de wil van God is, het goede, welgevallige en volkomene.</p> <p><i>Romeinen 12:2</i></p>
<p>En wordt niet gelijkvormig aan deze wereld, maar wordt veranderd door de vernieuwing van uw denken, opdat u zult erkennen wat de wil van God is, het goede, welgevallige en volkomene.</p> <p><i>Romeinen 12:2</i></p>	<p>En wordt niet gelijkvormig aan deze wereld, maar wordt veranderd door de vernieuwing van uw denken, opdat u zult erkennen wat de wil van God is, het goede, welgevallige en volkomene.</p> <p><i>Romeinen 12:2</i></p>
<p>En wordt niet gelijkvormig aan deze wereld, maar wordt veranderd door de vernieuwing van uw denken, opdat u zult erkennen wat de wil van God is, het goede, welgevallige en volkomene.</p> <p><i>Romeinen 12:2</i></p>	<p>En wordt niet gelijkvormig aan deze wereld, maar wordt veranderd door de vernieuwing van uw denken, opdat u zult erkennen wat de wil van God is, het goede, welgevallige en volkomene.</p> <p><i>Romeinen 12:2</i></p>
<p>En wordt niet gelijkvormig aan deze wereld, maar wordt veranderd door de vernieuwing van uw denken, opdat u zult erkennen wat de wil van God is, het goede, welgevallige en volkomene.</p> <p><i>Romeinen 12:2</i></p>	<p>En wordt niet gelijkvormig aan deze wereld, maar wordt veranderd door de vernieuwing van uw denken, opdat u zult erkennen wat de wil van God is, het goede, welgevallige en volkomene.</p> <p><i>Romeinen 12:2</i></p>

Bijlage 3

Heer,
ik dank U dat van mij geen offer vraagt
voor vergeving van mijn zonde
Gelukkig is dat in orde gemaakt

U vraagt wel
of ik mezelf terug wil geven aan U...

Maar Heer, wat vind ik dat lastig !
Ik hou gewoon van m'n eigen dingen,
m'n eigen gewoontes,
mijn eigen gelijk
Zeg maar 'ik hou nogal van mezelf'
Eigenlijk is dat het: ik wil mezelf niet kwijt

Ik beseef wel dat ik er niet veel van brouw,
Dat het soms (meestal) nergens op lijkt
En dat ik vergeving nodig heb
dat ik veel beter de Geest van Jezus
kan laten werken in mij

Maar vaak vergeet ik het
Of wil ik even niet met geloven bezig zijn
Ik krijg het niet voor mekaar

Daarom vraag ik: wilt U me helpen om toch door te zetten
Om te blijven geloven dat U me veranderen kunt
en om er zelf ook echt iets aan te doen

Amen

13. Love is in the air

Over liefde en seks

Onderwerp:	Seks vanuit Gods oogpunt
Bijbelboek:	Hooglied
Rode draad	Liefde is van voor de tijden en is het enige wat altijd blijft! Seksualiteit helpt de mens door de tijdelijkheid heen te overleven 😊
Doel:	Kijken naar liefde en seks zoals God dat doet

Vooraf: Maak er een leuke en luchtige avond van. God heeft genoeg in liefde. Zeker ook in liefde tussen twee mensen. Deze liefde is zo'n mooie illustratie van wat Hij heeft met mensen. Het Hooglied is een feestlied! Dus: vier de liefde.

Programmasuggestie:

1. Welkom/opening

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen
Lied zingen/bidden

2. Introductie:

Geef een paar jongeren opdracht om van tevoren een paar liedjes over liefde op te zoeken en de tekst uit te printen. Praat daar samen over. Wat voor beeld bestaat er bij het begrip liefde?

Alternatief: In bijlage 1 zit ook het datingspel. De bedoeling ervan is dat de kaartjes op kleur gesorteerd worden en vervolgens geschud. Leg de stapeltjes omgekeerd op tafel.

Dan pakt iemand een groen kaartje en leest wat erop staat, een 2^e persoon pakt een blauw kaartje en leest voor, de 3^e pakt een oranje kaartje en leest voor. Zo worden advertenties gevormd.

Het idee erachter: voor iedereen is wel een levensgezel te vinden. Zelfs voor degene die helemaal niet wil trouwen, is er wel een bridgepartner te vinden...

- #### 3. Neem de studie door vanuit het boekje.
- Je kunt ook praten met behulp van de kaartjes uit bijlage 1. Laat de groepsleden om beurten een kaartje pakken en de tekst voorlezen. De vraag is: wat leer je vanuit die tekst over liefde en seksualiteit. De verdiepingsvragen hebben dezelfde kleur als de tekst waar deze bij hoort.

Genesis 2:18 Er was iets niet goed: De mens was alleen. Een mens heeft anderen nodig.

Verdiepingsvraag: De vrouw werd als hulp geschapen. Hulp is niet hetzelfde als hulpje. Het is beslist niet minderwaardig. In Psalm 121 wordt God Zelf namelijk onze hulp genoemd.

Genesis 2:23 Een partner vinden is een **AHA! Erlebnis**. Een feest van herkenning en blijdschap: deze man of vrouw past echt bij mij!

Verdiepingsvraag: Wanneer past iemand bij je? Wat is belangrijk?

Hetzelfde karakter? Dat kan, maar juist tegenpolen zijn vaak interessant en boeiend. Later geeft dat soms irritaties. Dan moet je je goed blijven herinneren wat je juist zo leuk vond aan iemand. (voorbeeld: de één denkt altijd heel erg na, de ander is spontaan).

Dezelfde opvattingen? Hetzelfde geloof?

Genesis 2:24 Je moet loskomen van je ouders. De man wordt hier met name genoemd.

En: je wordt één lichaam. Dat is de essentie van een huwelijk. Niet de ringen of het feest.

Maar je wordt één lichaam. Juist het lichaam wordt genoemd.

Verdiepingsvraag: Mag je ook scheiden en met een nieuwe partner verder gaan?

Een hint naar Matt. 19:3-9. Als je gaat scheiden maak je iets stuk waarvan Jezus zegt: God heeft het samengevoegd. Dat geldt ook als je seks hebt zonder getrouwd te zijn.

Jezus zegt hier: beter niet scheiden, want je maakt iets stuk. Maar Hij weet ook dat mensen het soms niet redden. Hij veroordeelt mensen niet.

Hooglied 6:2,3 Je behoort aan elkaar.

Verdiepingsvraag: Dat is een vreemde gedachte in onze wereld waar iedereen een zelfstandig individu is.

Als je verliefd bent wil je dat wel graag, maar als je conflicten krijgt, kies je al gauw voor jezelf. Galaten 5: God leert ons elkaar te *dienen*, het beste voor *elkaar* te zoeken. Dat is natuurlijk gigantisch wennen. Maar juist een huwelijk en een gezin zijn fantastische oefenplekken.

Hooglied 3:5b Als je niet aan liefde en seks toe bent, laat het dan rustig zo

Verdiepingsvraag: De meeste mensen en de meeste tieners zijn ongeduldig. Nieuwsgierigheid speelt een rol. De tv vertelt dat seks bij de eerste de beste kus hoort. En leeftijdsgenoten doen het allemaal – als je de verhalen geloven mag.

Maar de wijze Salomo zegt: maak je lijf niet wakker als het er zelf nog niet om vraagt. Dat is voor de één heel veel vroeger dan voor de ander. Laat je niet gek maken door de mening dat maagd zijn suf is.

Is je seksuele interesse/honger een keer wakker, dan moet je daarmee dealen. Dat betekent: een klus erbij. Of je nu alleen bent of een relatie hebt.

Dus: geniet ook van je maagdelijkheid!

Hooglied 8:6b,7 Wow! Liefde is een enorme kracht!

Verdiepingsvraag: waarom waarderen we liefde? Het is een positieve kracht waardoor een mens helemaal uit de verf komt.

1 Korintiërs 13:4 Seks hoort in een veilige omgeving. Liefde is de omgeving waar seks thuis hoort. Het wordt in de maatschappij steeds vaker en verder uit elkaar gehaald.

Verdiepingsvraag: **God = liefde.** Bij Hem zijn we superveilig. Een liefdesrelatie waarin Hij ook plek heeft, is super.

1 Korintiërs 13:13 de meeste is de liefde. Met stip op nummer 1.

Verdiepingsvraag: Wat als je alleen blijft of geen interesse hebt in een relatie?

1 Korintiërs 7:29-35 zegt dat je je dan aan God kunt toewijden. Voor sommige mensen is dat een gave waardoor ze van grote betekenis kunnen zijn in Gods Koninkrijk.

Dan mis je natuurlijk een stuk intimiteit met een partner. Goede vrienden zijn dan extra belangrijk.

Stellingen

Als er voldoende tijd is kun je de stellingen op scherp zetten. Eén persoon krijgt de opdracht de stelling te verdedigen. De ander probeert 'm met man en macht onderuit te halen. Geef even voorbereidingstijd. Discussieer niet langer dan 3 minuten per stelling. Tel het einde af: 10,9,8 ...0

4. Tekstkaartjes uitdelen. In bijlage 3 vind je een pagina met de 'Tekst om in je hart te bergen'.

5. Afsluiting: Liefde is feest. Daar mag voor gedankt worden. Benoem ook dat als liefde stuk gaat het verdriet enorm is. Veel mensen lopen met brokken. Veel kinderen komen uit gebroken gezinnen. Bid daarvoor.

Bid voor je jongeren dat ze goed om zullen gaan met dit geweldige kado.

Tip: koop als versnapering snoephartjes. Grappig vanwege de teksten die erop staan.

Om op te letten:

Er kunnen makkelijk jongeren in je groep zitten die al bezeerd zijn op het gebied van seksualiteit. Bijvoorbeeld door gebroken relaties van ouders of henzelf, onvrijwillige seks, misbruik. Wees alert. En maak zo nodig in de pauze of na afloop een extra praatje.

Maar probeer deze avond vooral positief te houden: God heeft iets goeds gegeven!

Niet alleen het huwelijk is een optie, als vrijgezel door het leven gaan wordt in het Nieuwe Testament best positief benaderd. Het biedt gelegenheid je leven aan God toe te wijden. Denk bijvoorbeeld aan moeder Theresa! Vriendschappen zijn dan heel belangrijk.

Uiteraard kun je je ook aan God toewijden als je getrouwd bent en een gezin hebt. Maar de praktijk leert dat je dan toch meer je aandacht verdelen moet.

Maar het is goed in deze tijd waarin mensen allerlei alternatieve en wisselende relaties hebben, ook deze manier van leven te noemen.

Nodig:

Onderdeel 2 - Introductie

- * Muziekinstallatie en songteksten of
- * Print het datingspel uit bijlage 1 op stevig papier (150 grams). Het is helemaal mooi als je de kaartjes kunt lamineren.

Onderdeel 3 – studie

- * Print de praat- en vragenkaartjes uit op stevig papier (150 grams) middels bijlage 2

Onderdeel 4 - tekstkaartjes

- * De tekstkaartjes zijn uit te printen middels bijlage 3

Bijlage 1 Het dating-spel

<p>Ik houd niet van afwassen en strijken, daarom zoek ik</p>	<p>een partner die graag achter de geraniums zit</p>	<p>met frisse adem (haaaah) 😊</p>
<p>Samen eten is veel leuker, daarom kijk ik uit naar</p>	<p>een zielepiet</p>	<p>om lekker in de watten te leggen</p>
<p>Helaas ben ik niet moeders mooiste (dat is mijn broer). Desalniettemin zoek ik</p>	<p>een temperamentvol en pittig mens</p>	<p>die graag uitgaat</p>
<p>Ik houd van stevige gesprekken tot diep in de nacht, dus zoek ik</p>	<p>een gezellige maat</p>	<p>die houdt van banden plakken</p>
<p>Omdat ik de Wii helemaal leuk vind, speur ik naar</p>	<p>iemand in bezit van eettafel, jacuzzi en groene vingers</p>	<p>om samen zendingswerk te gaan doen</p>
<p>Alleen is maar alleen, daarom bid ik God om</p>	<p>een niet onbemiddelde vakkenvuller</p>	<p>die goed is in de Italiaanse keuken</p>
<p>Bij sfeerlicht bijzonder knappe verschijning zoekt</p>	<p>een partner in bezit van ski's en surfplank</p>	<p>die goed tegen een korte nacht kan</p>

<p>Hoewel ik niet geheel onbehaard ben zoek ik</p>	<p>een superknappe gozer/ meid</p>	<p>die er ook 's morgens nog een beetje tof uitziet</p>
<p>Ik ben een aardig mens die graag iemand anders gelukkig maakt, daarom zoek ik</p>	<p>een intelligente denker</p>	<p>die goed is in de vuilnis buitenzetten op maandagmorgen</p>
<p>Wegens dramatische eenzaamheid zoek ik</p>	<p>een computerfreak</p>	<p>Om samen een lollig leven op te bouwen</p>
<p>Mijn huis en tuin zijn nogal groot, daarom wil ik graag</p>	<p>een gezelligheidsbeest</p>	<p>die christen is</p>
<p>Ter aanvulling van mijn inkomen ben ik op zoek naar</p>	<p>een blondje</p>	<p>die 7 kinderen wil groot brengen</p>
<p>Ik zit echt niet verlegen om een partner maar in verband met mijn vakantie zoek ik</p>	<p>een ervaren wereldreiziger</p>	<p>die goed een tent op kan zetten</p>
<p>Omdat een huwelijk voor mij echt niet hoeft</p>	<p>een bridgepartner</p>	<p>Met de gave van het vrijgezel-zijn</p>

Bijlage 2 a

Genesis 2:18

God, de HEER, dacht:
Het is niet goed dat de mens alleen is,
ik zal een helper voor hem maken
die bij hem past

Genesis 2:23

Toen riep de mens uit:
'Eindelijk een gelijk aan mij,
mijn eigen gebeente,
mijn eigen vlees,
een die zal heten: vrouw,
een uit een man gebouwd.'

Genesis 2:24

Zo komt het dat een man zich losmaakt
van zijn vader en moeder
en zich hecht aan zijn vrouw,
met wie hij één van lichaam wordt.

Hooglied 6:2,3

Mijn lief is naar zijn tuin gegaan,
naar zijn balsemtuin beneden.
Daar wil hij weiden,
daar wil hij lelies plukken.
**Ik ben van mijn lief,
en mijn lief is van mij.**
Hij weidt tussen de lelies.

Hooglied 3:5b

Wek de liefde niet,
Laat haar niet ontwaken
Voordat zij het wil

Hooglied 8:6b,7

Sterk als de dood is de liefde, beklemmend als
het dodenrijk is de hartstocht.
De liefde is een vlamvend vuur,
een laaiende vlam.
Zeeën kunnen haar niet doven,
rivieren spoelen haar niet weg.
Zou een man met al zijn rijkdom liefde willen
kopen, dan werd hij smadelijk veracht.

1 Korintiërs 13:13

Ons resten geloof, hoop en liefde,
deze drie,
maar de grootste daarvan is de liefde.

1 Korintiërs 13:4

Liefde is geduldig en vriendelijk.
Liefde is niet jaloers, vervalt niet in grootspraak,
in eigendunk.
Ze gedraagt zich niet grof,
ze is niet uit op het eigen belang.
Ze raakt niet beledigd,
ze rekent het kwaad niet aan.

Bijlage 2 b

Wanneer passen 2 mensen
goed bij elkaar?

Wat betekent 'hulp' in dit vers eigenlijk?

Hint: Psalm 121:1,2

HUH?
Maar ieder is toch wel eigen baas?

Hint: Galaten 5:13,14

Mag je wel scheiden dan?

Hint: Matteüs 19:3-6

Waarom waarderen we
de liefde
eigenlijk zo enorm?

Is er een leeftijd
dat je toch wel aan verkering/seks
moet beginnen?

Herken je iemand in
deze verzen?

Liefde het grootst...
En wat dan als je geen partner vindt
of er geen behoefte aan hebt?

Hint: 1 Korintiërs 7:32-34

Bijlage 3

<p>De liefde is een vlammend vuur, een laaiende vlam Zeeën kunnen haar niet doven, rivieren spoelen haar niet weg. Zou een man met al zijn rijkdom liefde willen kopen, Dan werd hij smadelijk behandeld.</p> <p><i>Hooglied 8:7</i></p>	<p>De liefde is een vlammend vuur, een laaiende vlam Zeeën kunnen haar niet doven, rivieren spoelen haar niet weg. Zou een man met al zijn rijkdom liefde willen kopen, Dan werd hij smadelijk behandeld.</p> <p><i>Hooglied 8:7</i></p>
<p>De liefde is een vlammend vuur, een laaiende vlam Zeeën kunnen haar niet doven, rivieren spoelen haar niet weg. Zou een man met al zijn rijkdom liefde willen kopen, Dan werd hij smadelijk behandeld.</p> <p><i>Hooglied 8:7</i></p>	<p>De liefde is een vlammend vuur, een laaiende vlam Zeeën kunnen haar niet doven, rivieren spoelen haar niet weg. Zou een man met al zijn rijkdom liefde willen kopen, Dan werd hij smadelijk behandeld.</p> <p><i>Hooglied 8:7</i></p>
<p>De liefde is een vlammend vuur, een laaiende vlam Zeeën kunnen haar niet doven, rivieren spoelen haar niet weg. Zou een man met al zijn rijkdom liefde willen kopen, Dan werd hij smadelijk behandeld.</p> <p><i>Hooglied 8:7</i></p>	<p>De liefde is een vlammend vuur, een laaiende vlam Zeeën kunnen haar niet doven, rivieren spoelen haar niet weg. Zou een man met al zijn rijkdom liefde willen kopen, Dan werd hij smadelijk behandeld.</p> <p><i>Hooglied 8:7</i></p>
<p>De liefde is een vlammend vuur, een laaiende vlam Zeeën kunnen haar niet doven, rivieren spoelen haar niet weg. Zou een man met al zijn rijkdom liefde willen kopen, Dan werd hij smadelijk behandeld.</p> <p><i>Hooglied 8:7</i></p>	<p>De liefde is een vlammend vuur, een laaiende vlam Zeeën kunnen haar niet doven, rivieren spoelen haar niet weg. Zou een man met al zijn rijkdom liefde willen kopen, Dan werd hij smadelijk behandeld.</p> <p><i>Hooglied 8:7</i></p>
<p>De liefde is een vlammend vuur, een laaiende vlam Zeeën kunnen haar niet doven, rivieren spoelen haar niet weg. Zou een man met al zijn rijkdom liefde willen kopen, Dan werd hij smadelijk behandeld.</p> <p><i>Hooglied 8:7</i></p>	<p>De liefde is een vlammend vuur, een laaiende vlam Zeeën kunnen haar niet doven, rivieren spoelen haar niet weg. Zou een man met al zijn rijkdom liefde willen kopen, Dan werd hij smadelijk behandeld.</p> <p><i>Hooglied 8:7</i></p>

14. Wie ben je, wat wil je, wat kun je

Wat doe je met je leven?

Onderwerp:	Beroepskeuze
Bijbelboek:	
Rode draad	
Doel:	Nadenken over wat je wilt met je leven Bemoedigen om samen met God je bestemming te zoeken.

Vooraf: In de leeftijd tussen 12 en 18 jaar worden heel belangrijke keuzes gemaakt. Zoals opleiding en beroep. Op scholen wordt daar natuurlijk de nodige aandacht aan gegeven. Maar wat is er mooier dan dat we ook Gods licht hier over kunnen laten schijnen!

Programmasuggestie:

1. Welkom/opening

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen
Lied zingen/bidden

2. Introductie: starten met het spelletje **Wie ben ik en wat doe ik? Ongeveer 10 minuten.**

Kies 4 vrijwilligers die mee willen doen. Leg uit wat er gaat gebeuren. Daarna gaan 3 personen op de gang. 1 persoon wordt aangewezen om uit te beelden: een bepaald persoon en een beroep. Bijvoorbeeld de koningin met het beroep schoolmeester. Persoon 1 bedenkt gebaren hiervoor. Er mag niet bij gepraat worden. Persoon 2 wordt erbij gehaald. Observeert de gebaren van persoon 1 en doe ze mee. Persoon 3 wordt erbij gehaald. Persoon 2 doet de gebaren opnieuw. Persoon 3 observeert en doet ze mee. Persoon 4 wordt erbij gehaald. Persoon 3 doet de gebaren opnieuw. Persoon 4 observeert en doet de gebaren mee. Vervolgens mag hij/zij vertellen om wie het gaat en wat voor beroep hij/zij uitoefent.

3. **Neem de studie door vanuit het boekje.**

Wat kun je?

Sommige jongeren zullen direct weten waar ze goed in zijn. Anderen helemaal niet. In bijlage 1 zit een lijst met allerlei vaardigheden. Deze staan ook in het boekje, maar het gebruik van de bijlage heeft dit voordeel dat je de kaartjes kunt uitleggen. Daarvoor moeten ze helaas wel allemaal eerst uitgeknipt worden. Je kunt deze opdracht in 2-tallen laten uitvoeren. Eerst de ene persoon, dan de andere. Ze kunnen elkaar dan wat helpen als er vragen zijn.

Het uitleggen gaat als volgt.

Kies bij ieder kaartje waar het thuis hoort. Kijk eerst: kan ik dit goed of niet en vervolgens: vind ik het leuk of niet?

	Kan ik goed	Kan ik niet zo goed	Kan ik niet
Vind ik leuk	1	2	6
Vind ik niet zo leuk	3	4	8
Heb ik een hekel aan	5	7	9

Als alles weggelegd is, kun je gaan kijken in welke richting de vaardigheden wijzen. Beste score ligt op vakje 1, vervolgens 2 en 3. Eventueel kun je 4,5 en 6 erin betrekken.

Wat onder 9 ligt, staat erg ver van de persoon af. Niet aan beginnen dus (tenzij iemand ergens zo duidelijk voor geroepen wordt, dat het niet anders kan).

Je krijgt natuurlijk zelden in één keer een duidelijke richting. Maar in ieder geval komt eruit wat iemand aan mogelijkheden heeft meegekregen.

Bespreek samen wat er uit is gekomen. **Benoem de sterke punten van iedereen!**

Voorbeelden van hoe gek iemands leven kan verlopen, heeft de Bijbel genoeg.

Mozes, de prins uit Egypte, werd een poos schaapherder en daarna een groot leider in Israël
David, de schaapherder, werd koning.

Hadassa, een Joods meisje in de ballingschap, werd gekozen tot Koningin van het grote rijk Assyrië (Esther)

Maria, een eenvoudig meisje, werd de moeder van Jezus.

Paulus, eerst een groot en belangrijk theoloog, werkte later als tentenmaker en rondreizend evangelist.

Petrus was visser, maar werd een belangrijke leider in de eerste kerk.

Levi was belastinginspecteur, maar werd een volgeling van Jezus.

Prisca en Aquila waren tentenmakers maar werden leraren in de kerk.

Timoteüs werd al jong gemeenteleider. Net als de apostelen.

- 4. Tekstkaartjes uitdelen.** In bijlage 2 vind je een pagina met de 'Tekst om in je hart te bergen'.
- 5. Afsluiting:** Vraag wie er echt iets ontdekt heeft over zichzelf deze avond.
Dank voor alle mogelijkheden, talenten, gaven, vaardigheden, gezondheid, opleiding enz.

Om op te letten:

Tieners hebben soms een erg negatief zelfbeeld. Geef vanavond iedereen positief aandacht. Wees creatief om talenten te bedenken als iemand het zelf niet weet. Iemand die doorgaans stil is, kan bijvoorbeeld een denker zijn en goede ideeën hebben. Weet je het echt niet, informeer dan naar hobby's.

Nodig:

Onderdeel 3 – studie, onderdeel wat kan ik?

Per 2 personen het vel met vaardigheden uitprinten + de scorekaart, zie bijlage 1 a en 1 b

Onderdeel 4 - tekstkaartjes

* De tekstkaartjes zijn uit te printen middels bijlage 2

Bijlage 1 a

iets nieuws bedenken	Problemen oplossen	Iemand anders aan het werk zetten	Iets uitzoeken
Muziek maken	Logisch nadenken	apparaten bedienen	Goed in talen
Iets veranderen	Een plan maken	Goed in rekenen	ICT
Improviseren	Teksten schrijven	Mensen ontvangen	Contacten leggen
Ontwerpen (uitvinden)	Luisteren	Buiten bezig zijn	Onderhandelen
Koken	Anderen enthousiast maken	Voor iets zorgen (spullen of dieren)	Zelf iets starten
Knopen doorhakken	Verkopen	Contacten leggen	Bemiddelen
Kijken wat het belangrijkste is	Begeleiden	Doorpraten met mensen	Techniek
Organiseren & regelen	Mensen helpen	Iets uitbeelden	Raad geven
Opruimen	Mensen toespreken	Overzicht scheppen	Beoordelen
Toezicht houden	Repareren	Sporten	Aan dromen werken
Op het gevoel afgaan	Risico's nemen	Zoeken wat waar is	Vooruit denken

Een plan uitwerken	iets uitvoeren	Verantwoordelijk zijn	Klaar staan voor anderen
Knutselen	Diep nadenken	Les geven	Voor anderen iets regelen

bijlage 1b scorekaart

	Kan ik goed	Kan ik niet zo goed	Kan ik niet
			
Vind ik leuk			
			
Vind ik minder leuk			
			
Heb ik een hekel aan			
			

Bijlage 2

<p>Vertrouw op de HEER met heel je hart, steun niet op eigen inzicht. Denk aan hem bij alles wat je doet, dan baant hij voor jou de weg.</p> <p><i>Spreuken 3:5,6</i></p>	<p>Vertrouw op de HEER met heel je hart, steun niet op eigen inzicht. Denk aan hem bij alles wat je doet, dan baant hij voor jou de weg.</p> <p><i>Spreuken 3:5,6</i></p>
<p>Vertrouw op de HEER met heel je hart, steun niet op eigen inzicht. Denk aan hem bij alles wat je doet, dan baant hij voor jou de weg.</p> <p><i>Spreuken 3:5,6</i></p>	<p>Vertrouw op de HEER met heel je hart, steun niet op eigen inzicht. Denk aan hem bij alles wat je doet, dan baant hij voor jou de weg.</p> <p><i>Spreuken 3:5,6</i></p>
<p>Vertrouw op de HEER met heel je hart, steun niet op eigen inzicht. Denk aan hem bij alles wat je doet, dan baant hij voor jou de weg.</p> <p><i>Spreuken 3:5,6</i></p>	<p>Vertrouw op de HEER met heel je hart, steun niet op eigen inzicht. Denk aan hem bij alles wat je doet, dan baant hij voor jou de weg.</p> <p><i>Spreuken 3:5,6</i></p>
<p>Vertrouw op de HEER met heel je hart, steun niet op eigen inzicht. Denk aan hem bij alles wat je doet, dan baant hij voor jou de weg.</p> <p><i>Spreuken 3:5,6</i></p>	<p>Vertrouw op de HEER met heel je hart, steun niet op eigen inzicht. Denk aan hem bij alles wat je doet, dan baant hij voor jou de weg.</p> <p><i>Spreuken 3:5,6</i></p>
<p>Vertrouw op de HEER met heel je hart, steun niet op eigen inzicht. Denk aan hem bij alles wat je doet, dan baant hij voor jou de weg.</p> <p><i>Spreuken 3:5,6</i></p>	<p>Vertrouw op de HEER met heel je hart, steun niet op eigen inzicht. Denk aan hem bij alles wat je doet, dan baant hij voor jou de weg.</p> <p><i>Spreuken 3:5,6</i></p>

15. Milieu

Onderwerp: Milieu
Bijbelboek: --
Rode draad
Doel: Nadenken over onze verantwoordelijkheid ten aanzien van de aarde die aan onze zorg is toevertrouwd en daar ook praktische consequenties aan verbinden.

Vooraf: dit onderwerp is prima te combineren met een fikse ochtendwandeling of een fietstocht door de natuur. Misschien is er een wandeling met een boswachter mogelijk. Een mooiere introductie is er niet. Als zoiets niet te plannen valt, zit in het programma een 'binnen' introductie.

Programmasuggestie:

1. Welkom/opening

Wat gaan we doen vanavond? Programma in het kort vertellen
Lied zingen/bidden

2. Introductie:

Idee 1. Hang een paar flinke vellen papier op en laat je jongeren in groepjes collages maken over het milieu met behulp van tijdschriften en kranten.

Idee 2. Zoek wat kreten uit publicaties die betrekking hebben op het milieu. Plak die op vellen papier en laat je jongeren er met behulp van stiften op reageren. Op internet zijn gemakkelijk artikelen te vinden onder steekwoorden als: Opwarming van de aarde, CO2 opslag, roetfilters, ijskappen smelten, tropisch regenwoud, milieuvvervuilers, afvalberg, opwarming aarde een sprookje, Oregon petitie

3. Neem de studie door vanuit het boekje.

Ons milieu, in de brede betekenis, omvat ook de plaats waar we leven, de kring van mensen waar we doorgaans mee omgaan. Maar meestal bedoelen we tegenwoordig het biologisch leefklimaat.

Huisvuil toen. Een prachtige illustratie is een sinaasappel: als je een sinaasappel doorsnijdt kom je eerst de partjes tegen, die hapklaar op maat zijn. En binnen die partjes allemaal kleine zakjes met sap. De verpakking is ook nog eens leuk van kleur en verrassend van vorm als je de verpakking openmaakt. Een dwarsdoorsnede levert een prachtig plaatje op. Ook bij een appel trouwens.

Huisvuil nu - enkele feiten

Leuke vraag: Hoeveel koffie pads worden er wereldwijd verbruikt? Antwoord: Per jaar worden er z'n 1.000.000.000 pads gebruikt.

Nederlanders gooien per jaar zo'n 500 kilo afval weg

Per jaar gooien we wereldwijd 20 miljoen televisies, 157 miljoen computers en 126 miljoen mobieltjes weg. Zo'n 15 % daarvan wordt hergebruikt. Blijft over

Wereldwijd zijn momenteel ruim 2 miljoen radioactieve voorwerpen geregistreerd.

Op de bodem van oceanen liggen onderzeeërs met radio actief materiaal te lekken.

Wat kunnen wij doen?

Verpakkingen- wat kunnen we doen?

Een handig rijtje van belastend naar milieuvriendelijk, dat helpt om te kiezen wat je koopt.

1. spuitbussen en aluminium
2. plastic en geplastificeerd karton
3. blik
4. papier en karton
5. wegwerpfles
6. statiegeldfles
7. zonder verpakking!!

Papier- wat kunnen we doen?

Een paar tips om minder papier te verbruiken:

- Koop kringlooppapier als dat kan
- Print minder uit
- Print en kopieer altijd dubbelzijdig
- Maak wat minder huiswerk en vertel de leraar dat dit voor het goede doel is ☺
- Ieder huishouden krijgt elk jaar 34 kilo reclaimedrukwerk in de bus. Bestel de bekende brievenbussticker.

Voedsel - wat kunnen wij doen?

- Geen voedsel weggooien
- Zorgen dat je spullen gebruikt met weinig verpakkingsmateriaal
- Voedsel van eigen bodem gebruiken – scheelt een heleboel transportkosten
- Een dag of meerdere dagen per week geen vlees gebruiken

Water – wat kunnen we doen?

- Laat de kraan niet zomaar lopen. Het scheelt al gauw vijf liter water als je de even kraan uitzet tijdens het handen wassen of tanden poetsen. Tijdens het afwassen de kraan uitzetten scheelt nog veel meer. Gebruik een afwasbak
- Wees zuinig met water in de badkamer. Een bad nemen kost minstens 120 liter water en met vijf minuten douchen laat je 50 liter drinkwater in de afvoer lopen. Houd eens bij hoe veel minuten je onder de douche staat en reken uit hoe veel water dat kost (10 liter per minuut). Een oude beproefde methode is: je inzepen bij de wastafel en daarna alleen even afspoelen onder de douche.
- Doe een steen in de stortbak van het toilet!

4. **Tekstkaartjes uitdelen.** In bijlage 1 vind je een pagina met de 'Tekst om in je hart te bergen'.

5. **Afsluiting:** Je kunt samen actie ondernemen op een bepaald punt.
Bijvoorbeeld afspreken om een plein of park schoon te maken.
Ja/Nee stickers ophalen bij het gemeentehuis om reclaimedrukwerk te weren.

Tip: Je kunt je ruimte 'opleuken' met afval. Een paar zakken huisvuil. Voorbeelden van milieuvriendelijke en milieu onvriendelijke verpakkingen.
En trakteer op iets wat onnozel ingewikkeld verpakt is.

Om op te letten:

Zorg dat het onderwerp leuk blijft ondanks dat er veel slecht nieuws is op het gebied van het milieu. Daarom is ook het besluit positief. We doen al veel en God heeft de schepping zo bijzonder gemaakt! Houd dat vast!

Nodig:

Onderdeel 2 - Introductie

* materiaal voor het maken van een collage: tijdschriften, grote vellen papier, stiften, lijm

Onderdeel 4 - tekstkaartjes

* De tekstkaartjes zijn uit te printen middels bijlage 1

Bijlage 1

<p>In de Zoon schittert Gods luister, hij is zijn evenbeeld, hij schraagt de schepping met zijn machtig woord</p> <p><i>Hebreeën 1:3a</i></p>	<p>In de Zoon schittert Gods luister, hij is zijn evenbeeld, hij schraagt de schepping met zijn machtig woord</p> <p><i>Hebreeën 1:3a</i></p>
<p>In de Zoon schittert Gods luister, hij is zijn evenbeeld, hij schraagt de schepping met zijn machtig woord</p> <p><i>Hebreeën 1:3a</i></p>	<p>In de Zoon schittert Gods luister, hij is zijn evenbeeld, hij schraagt de schepping met zijn machtig woord</p> <p><i>Hebreeën 1:3a</i></p>
<p>In de Zoon schittert Gods luister, hij is zijn evenbeeld, hij schraagt de schepping met zijn machtig woord</p> <p><i>Hebreeën 1:3a</i></p>	<p>In de Zoon schittert Gods luister, hij is zijn evenbeeld, hij schraagt de schepping met zijn machtig woord</p> <p><i>Hebreeën 1:3a</i></p>
<p>In de Zoon schittert Gods luister, hij is zijn evenbeeld, hij schraagt de schepping met zijn machtig woord</p> <p><i>Hebreeën 1:3a</i></p>	<p>In de Zoon schittert Gods luister, hij is zijn evenbeeld, hij schraagt de schepping met zijn machtig woord</p> <p><i>Hebreeën 1:3a</i></p>
<p>In de Zoon schittert Gods luister, hij is zijn evenbeeld, hij schraagt de schepping met zijn machtig woord</p> <p><i>Hebreeën 1:3a</i></p>	<p>In de Zoon schittert Gods luister, hij is zijn evenbeeld, hij schraagt de schepping met zijn machtig woord</p> <p><i>Hebreeën 1:3a</i></p>

